

dirilis saati

SOSYAL VE KÜLTÜREL
GENÇLİK DERGİSİ

tevhidi gerçekliğin ışığında

YAZ 2022 / SAYI: 94

GELECEK NESİLLERİMİZİ NASIL İNŞA EDİYORUZ?

editörden

dirilissaati@gmail.com

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Diriliş Saati Dergisi olarak yeni bir sayı ile okuyucularımızın karşısına çıkmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Allah'tan niyazımız 94. Sayımızı elimizde tuttuğumuz şu vasatta, derdimizi doğru bir şekilde anlatabilmeyi ve aynı şekilde istikamet üzere anlaşılabilmeyi nasip ve müyesser kılmasıdır.

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz sayımızda ülkemizin içinde bulunduğu mevcut koşulları da gözönünde bulundurmak kaydıyla ekonomiye müslümanca bakış üzerine bir dosya konusu ile esasında hepimizin yararı olan bir noktaya trmas etmeye gayret ettik.

Yine bu sayımızda da belki hepimizin bir vesile ile gündemine giren, muhtemelen hergeçen gün daha fazla gündemimizi iştigal edecek bir konu üzerine yoğunlaşmak istedik. Bu vesile ile Eski ve Yeni Kuşak arasındaki çatışmanın fay hatları, dünü ve bugünü birbirinden ayıran faktörlerin neler olduğu, ekranlara hapsolan kuşağın Allah ile irtibatının gün begün zayıflaması gerçekliğini ele alan yazılar ile meseleye mercek tutmaya gayret ettik.

Buradan hareketle yaz aylarının da beraberinde getirdiği rehavet ile genç kuşak için pandemi ile beraber daha fazla gündemimize giren bireyselleşme, evde telefon başında saatleri heba etme riski daha fazla artıyor. Bu sebepten mütevellit istedik ki genç kuşağın bireyselleşme çukuruna itilmesinin önüne bir nebze set çekebilmek adına kuşaklar arasında irtibatı kuvvetlendirmeye dönük bir katkımız olsun. Zira biliyoruz ki kuşaklar

arasında bağlantının zayıflayıp gücünü yitirdiği bir zeminde genç kuşakların heba olma riski katbe kat artmaktadır.

Bu noktada bize düşen üzerimizdeki sorumluluğu farkındalığı içerisinde olmak kaydıyla mücadelemizi bu istikamette kesifleştirmektir.

Yine bu sayımızda deneme yazılarımız, şiirlerimiz, Kudüs köşemiz ve kitap tahlil sayfamızda yerini almaktadır.

Usta kalemlerin birer birer darı bekaya göçtüğü, Müslümanca dert taşıyarak, hiçbir çıkara eyvalah etmeden dosdoğru olarak hakikati yazmak derdinde olanların sayısının her geçen gün azaldığını müşahade ettiğimiz şu günlerde dergicilik olarak ortaya koymaya çalıştığımız işin ne denli ciddi ve dikkat isteyen bir iş olduğunun farkındayız. Bu noktada Rabbimiz çizgimiz bozmadan ciddiyet ile çalışmalarımızı sürdürmeyi nasip ve müyesser kılsın.

Bu bağlamda geçtiğimiz günlerde ebedi aleme uğurladığımız Yedi Güzel Adam'ın dünya sürgününü tamama erdiren son ismi Üstad Rasim Özdenören'e Allah'tan rahmet, yakınlarına sabrı cemil dileriz.

Rabbim, hakikat derdi olanlarımızın sayısını çoğaltsın.

Bir daha ki sayımızda aynı heyecanla buluşmak ümidiyle, Allah'a emanet olunuz...

Dönemlik Sosyal ve Kültürel Dergi / Yıl: 18 Sayı: 94 YAZ 2022

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Osman Çil Yayın Kurulu : Abdülkadir Avcı - Fatih Sevgi

Haberleşme Adresi : Çiraclar Cad. No:39 Adapazarı/Sakarya İrtibat tel: 0554 824 96 07

E-Posta : dirilissaati@gmail.com Basım Yeri : SAKARYA GELİŞİM OFSET

Dergimizde yayınlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

içindekiler

DOSYA

KUŞAKLAR ARASI KONSENSÜS
YOLUNDA SENCİL BİR
YAKLAŞIM

FATİH SEVGİ

04

DOSYA

KURUMSAL EĞİTİMİN
ZORUNLU GÖÇÜ

MUSAB ALTUNKAYNAK

13

DOSYA

AİLE KURUMU VE İLETİŞİM
KANALLARI

YAHYA ÖZBEK

16

DOSYA

NİMETTEN KÜLFETE
TEKNOLOJİ İLE İRTİBATIMIZ

ABDÜLKADIR AVCI

18

DOSYA

BİZİM ZAMANIMIZDA
BÖYLE MİYDİ?

ZEYNEP SENA DİNÇER

21

DOSYA

İSLÂM'DA GENÇLİĞİN ÖNEMİ

MÜCAHİD GACAL

23

DENEME

HALA BİR FİLİSTİN VARI!

HUBEYB ÜNAL

35

ŞİİR

MUÂYEDE

ELİF BURCU GÜRLER

37

KİTAP TAHLİLİ

İSLAM'I DÜŞÜNMEK

NİSANUR DUMAN

40

KUŞAKLAR ARASI KONSENSÜS YOLUNDA SENCİL BİR YAKLAŞIM

FATİH SEVGİ

Çizgili penyeli amcalarla kaykayıyla şapkası yana çevrili şekilde gezen gencin ütopye gibi görünen ortak bir çözüm masasında oturup çay içebileceğini ve bu duruma ne kadar çok ihtiyacımız olduğunu biliyoruz. Farklı alanlarda detaylı analizler yaparak çözüm aşamaları gerçek

hayata sirayet ettirilerek bu sorun aşılabılır. Öncelikle kuşak kelimesini ve ülkemizde yaşayan farklı kuşakları bilmekte fayda var tabii. Akabinde, bu çatışmaları tetikleyen bir yığın faktör olduğunu unutmamak gerek. İlkin, her kuşağın hayata kendi yaş grubu üzerinden baktığını ve

empati için metabiliz farkındalığı kazanmanın gerekliliğini belirtmekte fayda var. Tabiatında, insan kendine benzemeyen kişileri reddetmeye yatkındır. Multi perspektife sahip gençlerin zihin mekanizmaları yavaş çalışan yaşlıları anlaması için aralanması gereken bir kapı vardır.

Buradan, beden sağlığının dünya görüşüne direkt tesiri olduğunu da görmüş oluyoruz. Dijital çağda yaşanan bilgi kirliliği ve dezenformasyon, kuşakların arasına da nifak tohumları enjekte ediyor. Farklı yaşam alışkanlıkları olan farklı yaş gruplarının birbirlerinin hayatlarına karşı olan algı pencereleri bazen kapanıyor. Özellikle günümüzde yaşanan aşırı hızlı değişim ve adaptasyon sürecinde gençler bile zorlanırken olay, yaşlılar için çekilmez bir hal alıyor. Bilinçsiz evlat yetiştiricileri, çevrelerine zehirli kimyasal yaydıklarından bihaberler. Hayatın ilk altı yılı yaşanan her şeyi kaydederken ve kalıcı izlere gebeyken, sorumsuz ve bilinçsiz ebeveynler dünyanın yaşanılabilirlik seviyesini düşürebiliyorlar. Teknoloji çağının sunduğu bireysellik hediyesi(!) aile ve toplum kavramını gündend güne eritiyor. Tüm bu faktörler ve benzeri sebeplerin detaylarına inmeye ve her maddeye ayrı ayrı göz atarak bu girdabın içinden nasıl çıkabileceğimizi, kuşakları nasıl uzlaştırabileceğimizi izah etmeye çalışalım.

Kuşak kelimesinin etimolojik kökenine dair bazı görüşler mevcuttur. Arapça'da devenin karnına sarılan kuşak ve genelde gömleklerin içine giydikleri yün kuşakları temsil eden bitan kelimesinden geldiği yaygın kabul gören bir

görüşdür. Bu anlam, zamanla doğum yıllarına/yaşanılan çağa göre ayrılmış jenerasyonları temsil etme yolunda genişlemiştir. Günümüzde aktif tartışmalarda nesil ve jenerasyon sözcükleriyle aynı bağlamda sıklıkla kullanılmaktadır. Farklı özellikler gösteren kuşakların/jenerasyonların aynı coğrafyalarda ne denli ahenk içinde yaşayabileceği tüm dünyada çağımızın ortak tartışma konusu olagelmıştır. Genel tartışma bağlamı, farklı olan süjelerin birbirlerinin farklılıklarına tüm yaşamları boyu entegre olabilmeleri ve müsamaha gösterebilmeleri etrafında şekillenmiştir.

Günümüz Türkiyesi'nde ağırlıklı olarak beş hatta altı farklı kuşak bir arada yaşıyor. Bunlarda 1912-1921 yılları arasında doğanlar Depresyon Kuşağıdır. Birinci Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerine ve buhranına maruz kalmışlardır. 1922-1927 yılları arasında doğanlar İkinci Dünya Savaşı Kuşağı olarak isimlendirilir. Bir önceki grup ile aynı yıkıcı etkilere sahip olan bu savaş kuşağı, çocukluk dönemlerini enkaza tanık olmuş bir sürü anı ve iz ile geçirmişlerdir. 1928-1945 yılları arasında Savaş Sonrası (Kohort) Kuşağı dünya ile tanıştı. Baby Boomers dediğimiz 1946-54 doğumlular çalışkan karakter yapılarıyla konumlanırlar. 1955-65 arasında doğan Jo-

nes Kuşağı, 5-6 milyon civarı bir popülasyon ile seksen bir ilimize dağılmış durumda. Gelelim ülkemiz caddelerinin meydanlarında farklı fikirlerini çarpıştıran ve bizim harflerle ifade ettiğimiz kuşaklara. Bunlardan X Kuşağı, 45-55 yaşlarındaki insanları temsil eder. Bunlar genelde sokak röportajlarında görüş çarpıştırmaktan geri durmayan kitlenin baş failerinden biridirler ve ülkemizde 10 milyonun üzerinde bir nüfusları vardır. Y Kuşağı 27-45 yaş arasında, genel potansiyelleri itibariyle tüm yaş gruplarını anlayıp aydınlatabilecek kapasiteye sahip, ara bulma seanslarında olmazsa olmaz pozisyonları üstlenecek kitlelerdir. %26'yı kapsayan oranlarıyla 21 milyonun üzerinde bir nüfusa sahiptirler ve ülkemizin en geniş ikinci kuşağı konumundadırlar. Evet, gelelim ağızlardan düşmeyen, diilere pelesenk olmuş Z Kuşağı'na... 22 milyonu aşan popülasyonlarıyla ülkemizin en geniş kuşağı konumundadırlar. Muhtelif çevreler tarafından ülkemizin politik ve sosyolojik geleceğine yön verecek potansiyele sahip oldukları öngörülür. Sokak röportajlarında ekseriyetle taraflardan biri olurlar. İnsan içine karışmaktan hoşlanmayıp münzevi tarzda yaşayanları kadar sosyal ve aktif olanları da mevcuttur.

Temel konumuz ve kaygımız

bu kuşakların aralarında bir köprü oluşturacak reçete üretebilmektir. Bu bağlamda baktığımızda her jenerasyon, olayları, hayatı kendi özelliklerine göre yorumlar. Lakin bu yorumlamaları yaparken amiyane tabirlerden uzak durmaları gerektiğini bazen göz ardı edebiliyorlar. Çağının ve yaşının gereği olarak her kuşak zaten kendi eksenini görüp anlayabiliyor. Benzer dert sahipleriyle aynı çerçevede buluşup samimi dostluklar kurabiliyorlar. Ancak aradaki bağlantı hücre-

lerini aktifleştirebilmek, daha geniş skalada bir etkileşimi mümkün kılacaktır. Yalnızca metabiliş sahibi olanlar diğer kuşakları anlamaya eğilim gösterebilirler. Bu bilinç yıldıan yıla kişilik temelinde oluşturulup geliştirilmediğinde aile boyutunda birtakım problemler zuhur etmesi muhtemeldir. Misal, ailelerin / ebeveynlerin geneli bu bağlamda genç yaşların gereklerini bilmezler ve insanlar hayata kendi yaş grubunun gözlerinden bakarak bir nevi bencillik, cahillik ederler. Bu-

radan da anlıyoruz ki insanın metabiliş düzeyi ile kendi ekseninden uzaklaşabilip öteyi, diğerlerini düşünme seviyesi birbirine paraleldir. Bir ailenin rolleri paylaşma mevzusunda, herkesin birbirinin rollerini kabullenip onlara saygı duyabilmesi ancak metabiliş düzeyinde kavranacak bir erdemdir. Üniversite öğrencisi Hami'nin, 5 yaşındaki kardeşi Sami'nin sürekli düşüp bir yerlerini kanatmasının onun biyolojik gelişimini henüz tamamlamadığından dolayı olduğunu kavrayıp bu durumu

normalize edebilmesi onun üstbilişsel yetisinin aktif olduğunun göstergesidir. Tek seferde topu potaya sokabilip arkadaşı Süha'nın defalarca sokamadığına şahit olduğu halde sinirlenmemesi, herkesin yeteneklerinin farklı alanlarda şekillenebileceğini rahatlıkla kavrayabilmesi yine aynı nedene bağlanabilir. Bilmediği noktalarda kriz yönetimi maksatlı, farazi ve doğaçlama kararlarla durumu idare edebilmesi gibi farklı örnekler de yine aynı neden ekseninde verilebilir.

Yaştan, emsallikten bağımsız olarak bakıldığında da insanın kendine benzemeyen kişileri, kendininkiyle bağdaşmayan davranışları reddettiği sarih bir gerçektir. Ortalama bir insan bu konuda pragmatik yönde hareket ederek kendi ile en çok ortak yönü olan insanlara yaklaşıp onlarla uzun soluklu ilişkiler kurmaya yeltenir. Lakin şu gerçek unutuluyor ki empatik olmayan sosyolojik/kişiler arası mülahazalar/düşünceler daima türbülansa kalmaya, zedelenmeye mahkumdur. Bu yüzden, Allah'ı sevebilmenin yolunun, adabının birbirimizi sevip anlamaktan geçtiğini unutmamak elzemedir. Tolstoy'un 'İnsan acı duyabiliyorsa canlıdır. Başkasının acısını duyabiliyorsa insandır' sözü burada hislerimize, anlatmak istediklerimize tercüman oluyor ve yine Plato'nun

'Düşünceli olun, çünkü karşılaştığınız herkes inanın en az sizin kadar zorlu bir mücadeleye veriyor' cümleleri ile de yine görüyoruz ki insanın kendini gerçekleştirebilmesi, kendi tanımına hakkıyla ulaşabilmesi için mutlak surette diğer insanları anlayıp gerektiğinde onların yaralarına merhem olabilmesi ile mümkün olacaktır. Bu bağlamda farklı kuşakların, Jones/X ve Z kuşaklarının birbirlerinin ihtiyaçlarını anlayabilip empatik ve analitik düşünerek derman rolü üstlenmeleri çözüme/konsensüse gidiş yolunda onlar adına, insanlık adına mutluluk verici bir hamle olacaktır.

Gençlerin yaşları gereği her türlü karar aşamasında çok sayıda perspektif görüp değerlendirme yapmaları ve yaşlıların zaten yıllar önceden karara bağladıkları mevzuları gençlerin uzun uzadıya düşünüp ölçmelerini, farklı çözüm kanalları üretmelerini kabullenememeleri, anlamsız bulmaları durumu bu kuşaklar arasındaki çatışma unsurlarından biridir. Bu durumda müsaade edilmeyen Z Kuşağı genci, farklı ilkeler ve yöntemler kullanılarak belki de hiç çözümlenemeyen bir konu üzerine bir arketip oluşturabilecekken, akvaryumun camına çarptıktan sonra öğrenilmiş çaresizlik yaşayan bir köpekbalığı gibi bir daha bu tarz

cüretkar(!) denemelere kalkışmıyor. Ülkemizde bu tarz skandallarla yerine oturtulan çocukların projelerinin, enternasyonal alanda takdir görüp hatırı sayılır derecede prestijli ödüller kazandığına daha önce defalarca şahit olduk ve bu durumlardan mutlaka ders çıkarmamız gerekiyor. Jones/X Kuşakları'nın devinimden uzak, determinist dünya ve hayat görüşleri, bu bağlamda, Z Kuşağı'nın, hatta K Kuşağı'nın çok fikirli ve değişken yapısında dejenerasyon/bozulma meydana getiriyor. X'ler, Boomerlar ve Baby Boomerlar ise sabit fikirlere takılı kalmaya devam ediyor. Ailenin babası Mehmet, evinin çevresindeki radyasyonu azaltacak bir çalışmanın peşinde olan oğlunun çalışmalarını sürekli gürültü çıkardığı gerekçesiyle sekteye uğrattığı, onu rahatsız ediyor. Sürekli tekrar eden bu rahatsız edilmeler neticesinde evin oğlu uğraşmaktan vazgeçiyor ve o eski pejmürde yaşamına geri dönüyor. Böylelikle bir inovasyon vadeden çalışma daha başlamadan bitiyor. Daha da önemlisi, gencin içindeki keşif duygusu evin babasının sillesine maruz kalıyor.

Tabi bu şiddet biraz daha mücerret bir örnek. Bunu biraz daha müşahhaslaştıracak olursak, bedensel ve fiziksel sağlığın dünyayı görüş ve okuyuş şeklini değiştirdiği

gerçeğini de görmüş oluruz. Görünen/özdeksel proseslere baktığımızda insanın yaş seviyesi ile değişimlere kapalılık oranının da yine birbirine paralel olduğunu açık bir şekilde ifade edebiliriz. Beden ve zihin sağlığı hep birbirine kompanse bir şekilde devam etmelidir ancak yaşlandıkça ikisi de yine eşit seviyede azalır ve denge de aşağı yukarı sabit kalır. Beyinde hücreler gitgide daha az yenilenmeye başlar ve serebral korteks(beyin zarı), insan yaşlandıkça nöronlar arasındaki bağlantıyı azaltır ve yavaşlatır. Böylelikle beyin, duyu organları arasındaki transferi daha seyrek ve geçişsiz yapmaya başlar. Yaşlanan insan hareket kontrol kabiliyetini gitgide kaybeder ve çevre/yardımcı materyal desteğine ihtiyaç duymaya başlar. Vücutundaki nörobiyolojik sistemleri yavaşlayan yaşlı, bilgiyi işlemede ve davranışı yönlendirmede daha fazla vakit kaybetmeye başlar. Genç bedenlerde bu sistemler tıpkı sıfır kilometre bir arabanınki gibidir. Tüm bu süreçler düşünme evrelerine de doğrudan yansır ve genç beyin fırtına gibi düşünüp en ince detayı bile saniyeler içinde yakalayabilirken, yılanmış beyinler bu aşamaları ancak temel seviyede yürütebilirler. Dolayısıyla, örneğin ülkenin gidişatı üzerinden konuşacak olursak, genç

beyinler genelde muhtelif alanlarda yığınla değişiklik/gelişim öngörüp önerirken diğer kesim mevcut şartların büyük oranda muhafaza edilmesi yönünde görüş bildirir çünkü vücudu ve zihni böylesine köklü değişikliklere muhtemelen adapte olamayacaktır. Uyum sağlamayacağını bilse de gençlerin görüşlerine paralel yönde görüş bildiren yaşlı kesim, yine metabiliş bütünlüğünü korumayı başarmış kitledir. Genç kesim de bu evrede genelde kısa vadede hızlı değişimin tüm yaş grupları için uygun olup olamayacağını düşünemez. Vasat olup ortada buluşmayı akleden genç kitle üstbilis mekanizmalarını aktif tutabilen grubun kendisidir.

Gençlerin 'her yer her yerde diyen annelerin evlatlarının odalarını andıran' zihinleri; sosyal çevrelerine, özellikle arkadaş çevrelerine de örnek teşkil eder. Genelde mantıklı bir şekilde arkadaş seçmezler. Zararlı alışkanlıkları olan, günaha meyilli insanlarla arkadaşlık kurmakta bir sakınca görmezler. Yaşamdan beklentileri de genelde üst uç noktalarda olur; Maserati almak, astronot olmak, adını dünya tarihine yazdırmak gibi. Yetiştirilme tarzları da, bizim gelenekselleştirdiğimiz 'baştan savma' usulüdür. Baby Boomerlar'a göre bu grup olayları geniş pen-

cerelerden değerlendiremez. Genç, politik alanda ve uluslararası diplomaside başarı seviyesinin düşmesi halinde ülkenin insanların diğer ülkelerin hizmetçileri konumuna düşeceğini düşünür. Siyasal alanda farklı siyasi kişilerin/grupların demagoji yoluyla kitle kazandıklarını, retorik sanatını kullanarak ilgi odağı haline geldiklerini ifade eder. Basılı kaynaklardan, internetten bilgi edinirken de ekseriyetle bu bilgilerin kaynağına dikkat edemez ve zaman zaman dezenformasyona maruz kalır.

Günlük düzende ideal yaşam formları, ev planları, düzeni olan Z Kuşağı ile bunlara genel nispette sahip olmayan Jones/X Kuşakları sade, aktif, çalışkan, cefakar bir yaşam sürerler. Bu ikinci gruba Baby Boomerlar'ı da dahil edebiliriz. Bu kitlenin yaşanmışlıkları ziyadesiyle vardır ve doyuma ulaşmak üzeredirler. Yokluk, eksiklik, zor bir duruma uzun süre tahammül edebilme konularında meleke kazanmışlardır. Koronavirüs gibi pandemiler, bulaşıcı ve salgın hastalıklar, yaşlılık rahatsızlıkları hayatlarının son evrelerinde onları hep rahatsız eder. Böylelikle gençlerden ve hayattan tatsız bir soyutlanma nöbeti geçirirler. Bu süreçleri bireyin çevresinden yardım almadan sürdürmeye/atlatmaya çalışması düşünülemez. Genç

birey gerektiğinde tüm işini bırakıp büyüklerinin yardım-cılığına koşmalıdır.

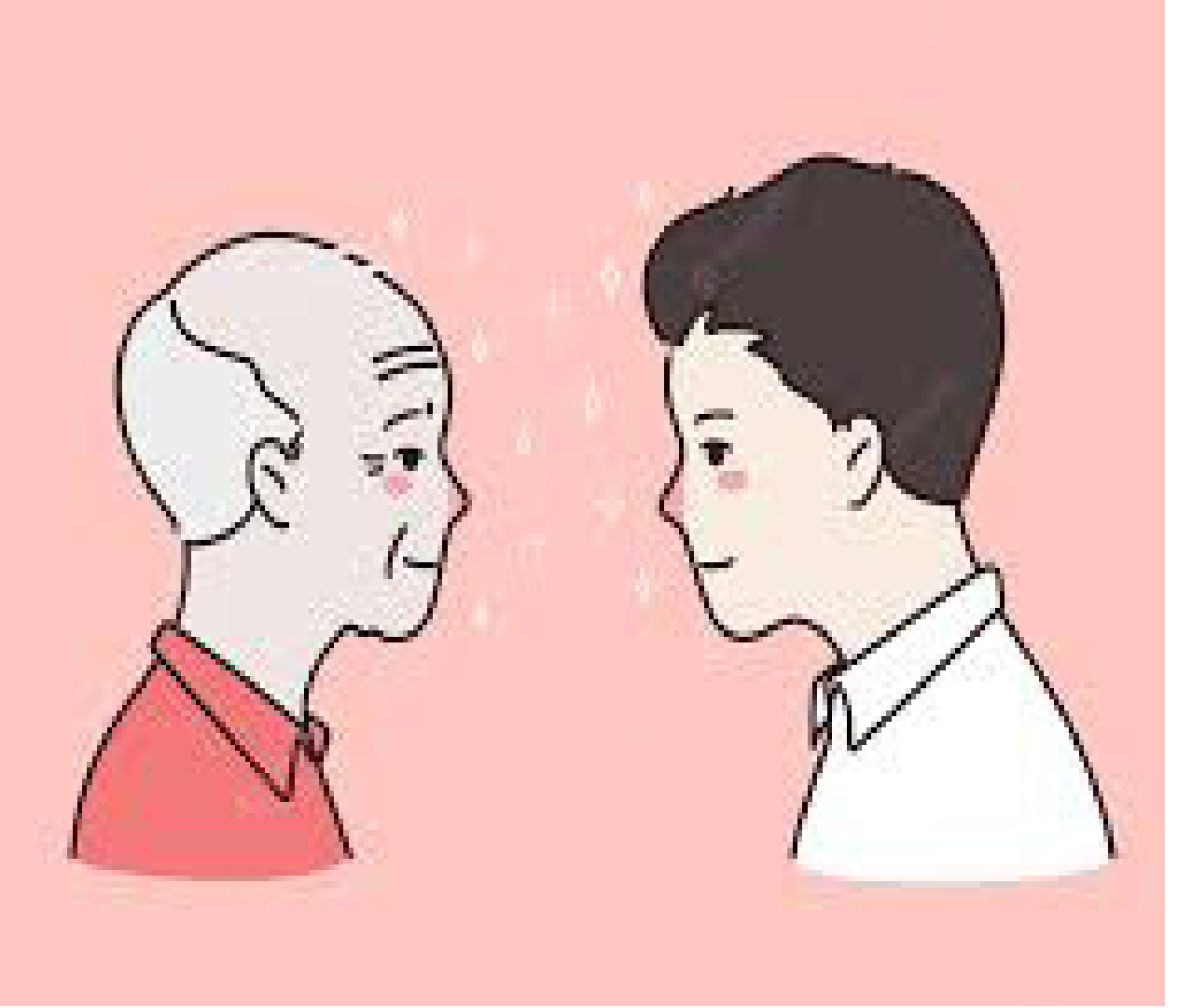
Yeni salgınların türemesiyle, çağın ve ihtiyaç alanlarının değişmesiyle birlikte elbette genç de belli başlı sıkıntılara kapılacaktır. Özellikle şu anda yaşadığımız çağda maddi ve manevi anlamda gereğinden kat kat hızlı gerçekleşen değişim genç kesimde deyim yerindeyse jet lag (uçak yolculuğundan sonra oluşan uykusuzluk durumu) ve kültür şokuna paralel bir şok oluşturur. Buna ek olarak, insan ömrünün yukarıdaki nedenlerle paralel olarak kısaltmaya başlaması da gençleri bazı şeyleri daha hızlı yapmaya, hızlı davranıp hızlı karar vermeye, hızlı düşünüp hızlı değişmeye itmektedir. Tahammülsüzlük tohumları gençlerin nefeslerine bu süreçlerde enjekte olur ve genç kendi cetlerinin aksine hiçbir süreci sürüncemede geçirmek istemez. Hemen olsun, hemen sonuçlansın ister. İpleri eline alır ve kuralsızlaşır, sığıldığı kalıpların onun ömür süresinden (ç)almasına müsaade etmez.

Gençler daima avangart projelerle önünüze gelir ve tüm kesimlerin bu değişikliklere adapte olup olamayacağını hesaba katmakta eksik kalırlar. Kültürel değişimin, mezkur cümlelerde de ifade edildiği üzere, çok hızlı ce-

reyan etmesi haddizatında bu kuşağı da zor durumda bırakır. Coğrafi ve küresel metamorfoz süreçlerini yer yer takip edemez hale gelirler. Kozmopolit çevrelerde bu başkalaşım daha hızlı seyrederek ve kuşaklar arası uçurma davetiye çıkarır.

Sosyal çevrede böylesine fırtınalar eserken genç, evde/ailede iyi bir eğitim, iyi bir terapi görmezse toplumda hep eksik kalmış olur. Bazı söylemler bilinçaltında yıkıcı etkiye sahip olabilirken ebeveyn bunun farkında bile olmayabilir. 'Bizim gençliğimizde...' ile başlayan öğütler vermek yerine somut örnek olmak, yaşayarak örnek olmak gereklidir. Aksi takdirde çocuk, yanlış örnek alıp ebeveynleri gibi yanlış, rahat, serbest davranabilmesi için gerekli olan tek şeyin büyümesi olduğu algısına kapılır ve bundan sonra zihninde bunun gibi komplike bilgilerin koleksiyonunu yapmaya başlar. Ailede 'Biz büyüğüz, ne dediysek o olur' mantığı, beyhude bir büyüklemeden ibarettir. Zira, üstünlüğün ancak takvada olacağını Allah Resulü (s.a.v.) zamanında belirtmişti. Üstüne yorum getirmek haddimize değildir. Hülasa, küçüklerimiz dahil etrafımızdaki herkese sadece sözlerimizle değil, yaşantımızla ve amellerimizle de örnek olmalıyız.

Aynı konuya farklı bir pencereden daha bakalım. Ailelerin evlatlarına karşı söylem ve eylemleri günümüzde maalesef birbirleriyle tutarsız durumda. Çocuğun rehberi/velisi olmaktan ziyade onun üzerinde hüküm sahibiymiş gibi, onun patronuymuş gibi davranıyorlar. Dışarıya karşı kesemedikleri ahkamları onlar üzerinde kesebiliyorlar. Beyhude sözlerle yaş ağaçlarının köküne darbeyi vuruyor, belki de ömür boyu kapanmayacak izler bırakıyorlar evlatlarının taze yüreklerinde. Bunun yanı sıra, Allah anne-babaya hayatta evladının kişiliğinin tamamlanabilmesi için sayısız kez amel yapma fırsatı verir. Ancak anne-baba, gence kişilik kazandırma seanslarını(fırsatlarını) pas geçerek tembellik eder, bilinçsiz olduğunu açığa vurur. Bu, rızıklanmak ve ibadet etmek kadar elzem bir husustur ve bunun farkına geç varıldığında geri dönülemez sonuçlar almak kaçınılmaz olacaktır. Örneğin, Bu tarz bilinçsizlik, çocukta eşcinsellik sorunlarına yol açabilir. Ebeveyn burada bilinçli olursa böyle bir ihtimal karşısında sorumluluğunu yerine getirip çocuğunu doktora gösterip önlemini alır ve olası bir krizi önlemiş olur. Ancak görmezden gelip 'Napalım, bu da onun kaderiymiş' derse, bu kadercilik olur ki bu kavramın Müslümanlıkta yeri yoktur.

Bu insan tipinin çevremizdeki örneklerini görüyorsunuz. 'Battı balık yan gider', 'Memleketi ben mi kurtaracağım?', 'Kredi çekmesem hayatta ev alamazdım', 'Zor durumdayım ama Allah görüyor durumları, yapmak zorundaydım' diyen, hayatımızda sayısız kez karşılaştığımız tiplerin kendileridir bunlar. Bu bağlamda her Müslümanın çevresine olumlu değişim yönünde katkıda bulunmaya çalışması onun boynunun borcudur ve çabalamadan mağlup olanların

münafıklar olduğunu ve bunun hesabının Allah tarafından sorulacağını hiçbir zaman unutmamak gerekir.

Mümin müminin aynasıdır. Bu hadis-i şerif hepimizin malumu. Bu bağlamda ebeveynleri çabalamayan gencin kendisi de çabalamadan bir şeyler elde etmeye çalışmasın da ne yapsın? Umut göremediği kişilerden ve çevrelerden uzaklaşmaya çalışan genç çareyi uzaklaşmakta; aileden, mahalleden, şehir-

den, ülkeden uzaklaşmakta arayacak. Avrupa'ya yelken açmak hayali bugüne kadar yapılan bu hatalar zinciri neticesinde kavramsallaştı, herkesin aşına olduğu kelimeler grubu haline geldi. Çekirdekten eğitim sürecinde dersleri boş geçiren anne-babanın bu sorumsuzluğu sonucu, mücadeleci Müslüman kimliğinden bihaber yetişen genç, her Avrupalı seküler genç gibi kıtıpiyoz bir kimliğe bürünme hevesiyle yanıp tutuşmaya başladı. İnternette

Avrupa'da rahat ve zengin yaşam istatistikleri araştırdurdular ve buldukları donelemlerle gözleri büyüdü. Dünya heva ve hevesine kapıldılar. Bir gerçeğin farkına varamıyorlardı: Bir şey yanlış olduğu halde ona ilgi duymaktan geri duramıyorsa insan, onu yeterince analiz edememiş ve onun hakkında yeterli metaboliz düzeyinde ulaşamamış demektir. Yüreklerinde kallavi bir iman taşımayanlar, öncelikler sıralamalarının en üstünde İslamiyeti koruyamadıklarından bihaber şekilde manevi hayatlarını alaşağı ederler.

Kuşaklararası uçurumu tetikleyen bir diğer etmen de şimdiki sosyal hayatın sağladığı bireysel aktivite olanaklarının toplumlar olanlardan gitgide fazlalaşmasıdır. Kişiselleştirilebilir cihazlar çağında bencilliğin hastalık seviyesine ulaşması haddizatında dışsal faktörler tarafından çok da farkında olmadan bencillik, benmerkezilik hastalığı bıraktı bizlere. Spesifik bir örnek vermek gerekirse, akıllı telefonlar günümüzde öyle bir seviyeye geldi ki en yakınımızın bile bilmediği şeyleri onlarda saklıyoruz ve onları bir sır gibi saklayıp en yakınımız istediğinde bile vermiyoruz. Hayatımızda akıllı telefon ekranlarına bakarak geçirdiğimiz süreler insan yüzlerine bakarak geçirdiğimiz süreleri geçer oldu. Korkunç bir

istatistik bu! Bu kaçınılmaz gerçek, doğal olarak ahlaki yapılarımızda da dejenerasyonlara sebebiyet verdi, vermeye de devam ediyor. Hayat rehberimiz olan Kur'an-ı Kerim'in salt gerçeklerinden bihaber bir şekilde yüzlerimiz telefonlara yapışacak seviyelerde yaşamaya devam etmemiz, kuşaklar arası çatışmayı bir tık öteye taşıyarak insanlar arası anlaşmazlığa kapı aralıyor.

Yaptıklarımız kadar yapmadıklarımız da imanımıza sille indirmeye gebe elbette. Buna örnek verecek olursak, günlük hayatta hiçbir şey yapmayıp öylece durduğumuz lahzalar vardır. Bu anları, biraz dinlenmek vs. gibi içi dolu maksatlar oluşturmuyorsa şeytan, dostlarıyla beraber bu anlara misafir olmayı sever ve masada sofistike bir anlaşma yapar. Sonra bakmışsın gereksiz bir şeye para harcıyorsun, oyalanıp vakit namazının sadece farzını kılmışsın, dolgun menülü bir yemek söyleyip sünnet ölçüsünü kaçırmışsın, Kur'an okumaya niyetliyken Youtube'da içi boş videolara takılmışsın...

Bir diğer faktöre gelelim. İnsanın, bilhassa günümüz gencinin; yaşadığı çevrelerin, şehirlerin, ülkelerin etnik, sosyolojik yapısı da kişiliğe etki ediyor. Bu lokasyonlarda çok farklı insan tipi, aktivite

ve olanakların olması da yine kişiliği doğrudan etkileyen, bina eden etmenler. Bu tarz çağdaş yerler, inovasyon frekansının çok sık olduğu yerlerdir ve genelde kripto tehlikelere ev sahipliği yaparlar. Aynı çevrelerde tembellik kokan, 'Her şeyi ben bilirim' havasında yaşayan yaşça daha olgun insanlar da sık oranda bulunur. Genç her daim çalışıp bir konu üzerine uzun uzadıya araştırmalar yapıp tabiri caizse kafa patlatır. Onlar ise bunu 'İstesem ben de yaparım' modunda oldukları için görmezden gelirler. Bazen genç, tüm bu çalışmalarının sonucu onun hiç çalışmadan geleneklerinden edindiği düşüncesine de varabilir, bu normaldir. Fakat o yine hiç istifini bozmadan 'Zaten ben bunu biliyordum, söylemiştim' vs. havalarında olur. Bu durum, genç açısından ziyadesiyle sinir bozucu olur. Bunun yanı sıra gizli emellerle saf gence yanaşmaya, ona kötü alışkanlık kazandırıp kendi materyalist amaçlarına onu alet etmeye çalışanlar da olacaktır. Ve şehirli genç, tüm bu ihtimallerden sonra şüpheli ve hiçbir şeye güvenmez bir insan olma yolunda mesafe alacaktır. Bu tarz kozmopolit çevrelere girmeden önce, yaşlı yahut genç, insanın kendi kalemle çizdiği sınırları olmalı ve bunları mutlak surette korumalıdır.

Bu büyük ve karmaşık şehirlerde çoğu kez farklı ve enteresan sokak röportajı hadiselerine de şahitlik ediyoruz. Bu röportajlarda Jones/X Kuşaklarıyla Z Kuşağı'nın düelloları günden güne klasikleşmeye başladı. Olaylar bir yana kimin haklı olduğunu sorgularken karşılıklı anlaşılabilirlik ve empati kavramlarını görmezden geliyoruz. Gerçekten örnekler üzerinden empati yoluyla iki tarafın da birbirini anlayabilmesi adına efor sarf etmek bu kadar zor olmamalı. Tarafları birbirlerine düşmanlığa kadar götüren bu sürecin kimseye faydası olmadı, olmayacak. Hayat pahalılığından şikayet eden bir gence Jones Kuşağı üyesi 'Telefonunu çıkart göster' diyebiliyor. Burada temel maksat nedir? Telefonun akıllılık, yenilik ve pahalılık derecesi üzerinden makro gelir seviyesi tespiti yapmak mı? Telefonu lüks olan bir insan, hayatının geri kalan tüm alanlarında sorunsuz, ekonomik refah içinde yaşıyor olabilir mi? Tabi ki bu sorular cevap gerektirmeyen sorulardır. Dolayısıyla, bir kuşağın diğerini anlamak yerine karalama çabalarına girişmesi, kendi kendine zihinsel bir çıkmaza girme sonucunu doğuruyor ve tek bir kriter üzerinde alakasız genellemeler yaparak vicdan rahatlatma seanslarına bir yenisini daha ekliyor. Sonuç şu: Telefonun

pahasıyla ekonomik refah ve gelir seviyesi arasında bir paralellik, en ufak bir bağlantı yoktur. Peki ya su? Yine röportajlardan birinde elinde suyla yakalanan bir genç 'ayrıcılık' ilan edildi. Elinde suyla gezen bir gencin refah durumuna bile methiyeler dizilecek zihinsel seviyeye nasıl ulaşıyorlar? Cevap aleni bir şekilde gözler önünde: Her kuşak kendi çağına özelliklerini taşıyor ve diğer kuşakları, diğer yaş gruplarını anlamak için metabilişsel farkındalık şart! Onların sizden farklı ve sizin ilginizi çekmeyen ilgi ve ihtiyaçları olabileceğini artık zihnimize kazımalısınız. Hiçbir kişi ya da kurumu, nesneyi putlaştırmamız gereken bu dünyada sabit adamlara, kurumlara, fani emellere takılı kalmamız gerektiğini unutuyoruz. Adam/kadın, sokak röportajlarında ölümlü ve hataya meyyal bir insanı savunmak uğruna hayatının baharında, gencecik bir insanı mesnetsiz cümlelerle rencide edebiliyor. Biri çıkıp emsali olan birinin ağzına, sırf aynı görüşte olmadığı için telefon sokabiliyor. Ülkede stagflasyon sorunu olduğunu söyledi bir genç. Öteki çıktı 'stagflasyon' kelimesinin anlamını bilmeden ve çocuğunun haklı/haksız olduğuna bakmadan çocuğu parladı. Yaşlılar söylemleriyle bir şeyleri savunurken gençler tahammül edemeyip edepsizleşiyor,

küfrediyorlar. Kendilerinin hayasız olmalarının faili olan yaşlı kesime karşı hayasızlaşıyorlar. Her yaştan insanın despot davranış ve ifadelerle tabiri caizse birbirine salladığı bir ortamda muhakkak geniş çaplı bir huzur ve dayanışma ortamı sağlanamayacaktır. Her yaştan insanın farklı kuşakların gerekliliklerine ve ihtiyaçlarına değinen konferanslara ihtiyacı vardır ve bu toplumsal bir ihtiyaçtır. Kuşakların birbirini anlayıp empati seviyesine ulaşabilmesi mutlak ihtiyacımızdır ve bunun için tüm topluma dersler verilmeli, bu konunun ehemmiyeti tüm kesimlere duyurulmalıdır.

Bu bağlamda her türlü karar aşamasında ekseriyetin görüşlerinin yanı sıra toplumun her kesimince benimsenmiş formlara ihtiyaç vardır. Toplumumuzun refahı adına karar mekanizmalarının eklektik yaklaşımları benimsemesi hepimizin lehine olacaktır. Depresyon döneminden Z Kuşağı'na, hatta K Kuşağına kadar senkron bir şekilde ortak paydada buluşabilmemizin yolu bu yöntemlerle er ya da geç her kesime mutedil yaklaşan bir konsensüse varmaktır. Gencin yaşlıyı anlaması ya da yaşlının genci anlamasından ziyade BİREYİN KENDİSİNDEN FARKLI BİREYİ/BİREYLERİ ANLAYABİLMESİ esastır.

KURUMSAL EĞİTİMİN ZORUNLU GÖÇÜ

MUSAB ALTUNKAYNAK

Her ömür, her yaşayış evrelere tabidir. Yaşayış ve ömür derken, sadece canlı niteliği taşıyan varlıklar değil, canlılar alemi ile birlikte var olan/edilen ya da bizzat canlıların ortaya koyduğu düşünce, eşya, kanun, öğreti, bilinç vb. birçok kavram düşünülebilir. Bu evreler kısaca; doğum/varoluş, yaşam/kullanım süresi ve ölüm/tükeniş/yok oluştur. Bu evrelerin gerçekleşmesinin nihayeti, her kavram veya varlık için insanlık üzerinde menfi ya da müspet etkiler bırakır. Bu tesir bazen kalıcı olur, öyle ki bir sonraki nesillerin de geleceğinde direk rol sahibidir. Tüm bu kavramların oluşumunun ilk evresi yaratılış ile başlamış olur ve bu kavramların en önemli muhatabı, bizlerin inancına göre yaratılanların en üstünü insandır. Zira onun yaratılışı ile beraber iyi/kötü tüm kavram ve davranışlar

gerçekleşen eylemlere göre anlam kazanır.

İnsanlığa yüce Allah'ın ilk tedrisatlarından biri ve belki de en önemlisi eğitim/öğretim/talimdir. "Allah Adem'e bütün isimleri öğretti." [Bakara, 31] Sadece Allah'ın değil, yine insanın da ilk ve en önemli kavramlarından biri eğitimidir. İnsanlık tarihine göz atıldığında, tüm zamanlarda eğitimin ne denli evrelerden geçtiği, nasıl kullanıldığı ve ne kadar eski bir öğreti olduğu açıkça görülebilir. Bu kavramın üzerinde fazlasıyla durulması gerekir, şöyle ki:

EĞİTİM NEDİR?

Eğitim sözcüğünün Batı dillerindeki kökü (Lat. Educare eyleminden türetilen education) beslemek, yetiştirmek eylemlerine dayanır. Sözcük, 1527'de kullanılır.

maya başlamadan önce "kurum altına almak" anlamını taşıyan başka bir kavram, onun yerine kullanılmaktaydı. Eğitim biyolojik çevreyi aşar. Hayvanlar yavrularını besler, kimi hallerde de türlü hareket biçimlerini yetkinleştirmeyi öğretir onlara. Bu tür davranışlara doğal gözüyle bakmak gerekir. Buna karşılık doğa, insanları, çocuklarını okullara üst üste yığmaya itmez. Başlangıçta doğanın etkisi varsayımlansa bile, eğitim insana ait bir olgudur. Bu nedenle eğitim ile tımarı birbirinden ayırt etmek gerekir. Eğitim yalnızca kültürel bir olgu da değildir, bir seçim yapabilmektir. Çünkü eninde sonunda her eğitim bir ülküden kaynaklanır. Eğitimin genel tarihçesine de biraz değinmek gerekir.

I. İLK ÇAĞLARDA VE ANTİK DÖNEMDE EĞİTİM

Başlıkta geçen "ilk çağlar" deyimini, yazının icadı (yaklaşık M.Ö. 4-5 bin yıla kadar uzanan bir dönem) ile İsa'nın doğumunu izleyen 4-5. yüzyıla kadarki zaman aralığıdır (Binbaşoğlu, 1982).

a) Mısırlılarda Eğitim

Mısırlılarda okul teşkilatı kurulmuştu. Okul teşkilatının bir kısmı ilkokul, diğer bir kısmı ise orta ve yükseköğretim şeklinde idi. İlk zamanlarda Mısır'da yalnız zengin

çocukları okula gidebilirdi. Daha sonra okullar açılıp çoğalınca, halk çocukları da okutulmaya başlanmış ve onlar da okula yollanmıştır (Kanad, 1948). Din ve inançlar, kuvvetli bir eğitim vasıtasıydı. Eğitim işini üstlenen papazlardı. İlk eğitim kurumlarında çocuklar; harf ve sayıyı taş levhalar üzerinde öğrendikten sonra öğrendiklerini papirüs üzerine yazarlardı. Öğretmenler ise bu yazıların yanlışlarını kırmızı mürekkeple düzeltirlerdi.

b) Çinlilerde Eğitim

Çin eğitiminde dini inançların, örf ve adetlerin büyük etkisi vardır. Kutsal kitapları Şaking'de "Küçük yaştan ölüncüye kadar insanın okutulması ve eğitimi düşünülmelidir" denmektedir. (Kanad, 1948) Çinlilerde eğitim kurumlarının yaygın olduğu söylenmektedir. M.Ö. 220 yılında Şaking kitabında eğitim bakanlığından bahsedildiğine rastlanmıştır. Çin'de yüksek tabakanın okuyacağı saray okulları mevcuttur. Buralarda yazı öğretilir, daha sonraları da parçalar ezberletilirdi. Çin'de prensler sekiz yaşında, memur çocukları ise 13 yaşında saray okullarına kabul edilirdi (Koçer, 1980).

c) Diğer Toplumlarda Eğitim

İlk çağlarda ve antik dönemde diğer uygar toplumlar olarak Sümerliler, İranlılar, İsraililer ve orta çağa kadar uzanan Romalıların eğitim anlayışlarından da söz edilebilir. Örneğin Romalılarda eğitim, teorikten ziyade uygulamada gerçek yerini bulmuştur. Başka bir ifade ile Romalılarda eğitim, pratik yaşama yöneliktir. Romalıların amacı, "iyi yurttaş" yetiştir-

mektir. İyi yurttaş, günlük yaşama başarı ile uyum sağlayabilen, görev ve sorumluluklarını bilen kişilerdir (Binbaşıoğlu, 1982). Romalılar, eğitim sistemlerini oluştururken antik dönem filozoflarının düşüncelerinden yararlanmış, ancak eğitim konusunda yeni bir teori oluşturmamışlardır. Romalıların en önemli eğitimcilerinden biri Cicero'dur (M.Ö.106- M.Ö.43). Cicero, aynı zamanda Roma'nın en ünlü hatibidir.

II. ORTA ÇAĞDA EĞİTİM

Orta Çağ; M.S. 476'da Roma İmparatorluğunun yıkılışı ile başlamış, Rönesans'ın başlangıcı olarak kabul edilen 1500'lü yıllara kadar sürmüştür. Bu zaman dilimi, aynı zamanda dünyaya egemen olan iki büyük dinin gelişimine rastlar. Dolayısı ile bu bin yıllık süredeki eğitim ve düşünce hareketleri de iki büyük dinin etkisi altında kalmıştır.

a) Orta Çağ Avrupası'nda Eğitim

Avrupa'da Antik kültür, Hıristiyanlık süzgecinden geçirilerek yeniden yorumlanmış ve "skolastik düşünce" ortaya çıkmıştır. Platon ve Aristo'nun düşünceleri, bir yandan Hıristiyanlık süzgecinden geçirilip resmi ideolojiye dönüşürken diğer yandan ilginç

bir şekilde yasaklanmıştır. Orta Çağın eğitimi de "skolastik" ile karakterize edilir (Aytaç, 1998).

b) Orta Çağ Asyası'nda Eğitim

Orta Çağ İslâm dünyasında düşünürler, antik çağ filozoflarının Arapçaya çevrilen eserlerini yorumlamışlar ve bunlara benzer eserler vermişlerdir. Farabi, Biruni, İbn Sina, İbn Rüşd, İbn Haldun, Gazali vs. eğitimci ve düşünürlerden ilk akla gelenlerdir. Bunların eğitime yönelik görüşlerinde, İslâm dininin öğretileri ile antik filozofların düşüncelerinin harmanlandığını görüyoruz. Eğitimin biçimlenmesinde dinsel amaç etkili olmakla birlikte Batı'daki biçimiyle tam bir skolastik düşünceden söz edilemez. Çünkü İslâm okullarında dini öğretilerin akıl yoluyla doğrulama çabasında ısrarcı bir yol izlenmiştir. Bu özet sayılabilecek bilgiler neticesinde, eğitimin insanlık üzerinde eski/etki derecesi yeterince aşikardır. Bu kavramın kendisi kadar haliyle doğru bir şekilde aktarılması ve uygulanması da bir o kadar önemlidir. Eski çağlardaki eğitim sirkülasyonunu derinlemesine inceleme imkanımız olsa da, yakın zamanda bizlerin bizzat şahit ve muhatap olduğu düzenden ve gelişiminden, günümüz dünyasında etki ettiği toplum ve

bireyler üzerinde gözlemlemek elbette daha sağlıklı olacaktır. Malumdur ki günümüzde eğitim kavramı, genelde kurumsallaşmış bir kimliğe sahiptir. Her ne kadar eski çağlarda da benzer uygulamaları da olsa, hatta eski çağlardaki uygulamalar, şimdiki müfredat ve düzene zaman zaman rehberlik de etse, çağımızın gelişen teknoloji ve iletişim araçları sayesinde günümüzdeki eğitim kavramının daha yaygın ve daha gelişmiş olması gayet tabiidir. Daha evvel bahsedildiği üzere, eğitimin kendisi kadar nasıl uygulandığı da önemlidir. Nasıl uygulandığı, toplumun mevcut durumuna bakılarak kolaylıkla anlaşılabilir. Bir iki önceki jenerasyonun tabii tutulduğu eğitimi müfredatı ve imkanlar belki daha eski metotlara dayanmaktaydı. Ancak eksik ve kısıtlı da olsa, bahse konu jenerasyonların oturmuş ortalama bir gelecek planı, edinebileceği idealleri ve ülkedeki meslek gruplarına mensup olabilmemesinin de o günkü eğitim sistemine uyma şartı olduğu halde yapmak istedikleri mesleğin akademik kısmını bitirdikten sonra bu alanda daha rahat yer alabilme, geçimini bu alanlardan sağlayabilme imkanı daha fazlaydı. Zira hem nüfusun azlığı hem okul eğitimini sonuna kadar ilerletme oranı yine bugüne göre daha az olduğundan belirlenen hedeflere ulaşmak daha mümkündü. Günümüze baktığımızda, modern olarak adlandırılan eğitim sistemimizin şimdiki nesillerin mefhumunda, yukarıda eski nesiller adına sayılan seçeneklerin ihtimallerde yer alması dahi bazen imkansızlaşmaktadır. Zira hayat pahalılığı, idealindeki mesleğe erişmek için eşit ve adil bir okul sistemi-

nin mevcut olmaması, mesleği icra edebileceği kurumların bile mülakat adı altında kendine has şartlar içeren setler olması, bahse konu jenerasyona ait bireyleri umutsuzluğa, yılgınlığa ve hatta vazgeçişe iterek o bireye ait eğitim kavramının evresini erkenden öldürebilmektedir. Buna karşılık bireyler, daha adil, kendilerine daha uygun şartları barındırdıklarını düşündükleri yurt dışı eğitimi seçeneğine yönelmekte, kendilerinden sonraki nesillere de örneklik sağlayarak onların da ülkeye bir katkı sağlayamadan yurt dışına gitmelerine sebep olmaktadır. Bu durum elbette art niyet barındıran bir durum içermemektedir. Bilakis uygulanan yanlış eğitim politikalarının nesiller üzerinde oluşturduğu baskıların bir neticesidir. Yurt dışı eğitime olan rağbetin araştırma bazında verilerine de değinmekte fayda var. Türkiye’de gençlere yönelik yapılan iki güncel anket bulunuyor. MAK (Özeli Bir Danışmanlık Şirketi) tarafından hazırlanan gençlik araştırması, 18-29 yaş grubu arasında ve 71 ilde yapılmış. Bunun yanında araştırmada TÜİK verilerine uygun örneklem seçimi de yapılmış. Bir diğer güncel anket olan ve SODEV tarafından hazırlanan Türkiye’nin Gençliği Araştırması Raporu ise, 15-25 yaş grubu arasındaki gençleri dahil ediyor. Bu araştırma için 12 ilde 600 genç ile görüşülmüş. Sorulan bazı sorular, yurt dışında eğitim görme taleplerinin hiç de azımsanmayacak seviyede olduğunu göstermektedir.

*Size Eğitim veya İş Amaçlı Bir Başka Ülkede Geçici Süreli Yaşama Fırsatı Tanınsa Yurt Dışına Gitmek İster Misiniz?

Evet, kesinlikle: %76,2 / Evet ama ülkedeki şartlara uygunsuzsa: %14 / Hayır: %5,5

MAK raporuna göre, gençlerin %76,2’si daha iyi iş ve daha iyi eğitim amacıyla yurt dışına gitmek istiyor. Bu nedenle, pek çok eğitim kurumu eğitimin bir kısmının yurt dışında devam ettirebilecekleri programlar öneriyor. SODEV raporunda ise, Türkiye’de gençlerin %62,5’i yurtdışına yerleşip orada yaşamak istiyor.

*Size Kalıcı Olarak Bir Başka Ülke Vatandaşlığı Verilse Türkiye’yi Terk Edip O Ülkeye Yerleşmeyi Düşünür müsünüz?

Evet: %64
Hayır: %14
Kararsız: %22

Son ankette “kararsız” oy kullananların bile henüz karar vermemiş bireylerin nasıl bir buhran içinde olduğunu göstermektedir.

Nedir peki çözüm?

Çözüm, öncelikle bir kavramdır, tıpkı eğitim gibi. Çözüm, bu konuda derdi olan nesil ile onları dinleyerek samimice dertlenmek ve kişisel de olsa çare aramaya çalışmaktır. Çözüm, böyle bir durumun varlığını gördüğünde koşarak dil kursları açıp fırsatçılığını konuşuran özel veya tüzel kişilerin varlığının farkında olmaktır. Çözüm, bazen mevcut sistemi gözden geçirmektir. Çözüm, bulunabilir mi? Muamma. Lakin çok sert bir gerçek var, çözüm ivedilikle bulunmazsa, nesilleri ülkeye katkıdan uzak tutmak bir yana, dejenerasyona maruz bırakmakla ilahi divan yargılar bizi. Zira Allah, kitaplarındaki ilk eğitim kavramlarında bunu da öğretti.

kit ve gençlik değildir: Kurulamamış ilişkiler ve vaktinde elde edilememiş psikolojik, sosyolojik ve fiziki beceriler nedeniyle sosyal hayatla arasında uyum problemleri yaşar. Üstelik sanal âlemde elde edilen ve iptila olunan yüksek seviye HAZ ve HIZIN, gerçek hayatta karşılığının olmadığını, olamayacağını fark etmesi genci ümitsizliğe, tatminsizliğe, beklentisizliğe ve depresyona savurur. (Ahmet Hakan Çakıcı / Bir Nesil Nasıl Perişan Edilir?)

Olumsuz kaynakların oldukça popüler olduğu böyle bir vasatta aile ortamının gençler için yeniden bir cazibe kaynağı haline getirilmesi oldukça önem arz etmektedir. Evvelâ çocuklarımız için kendilerini yalnız hissetmeyecekleri muhabbet ortamları üretilmelidir. Çocuk bu ortamlarda güven duyacağı bir ebeveyn otoritesi ile yeniden tanıştırılmalıdır. Arkadaşça bir ilişki olmalı bu fakat ilişkinin

merkezinde baba ve anne olmalıdır. Tabi ki sağlıklı bir iletişim için anne ve babanın evvelâ kendi aralarında sevgi/saygı temelinde bir mutabakata varmaları şarttır. Bu sıcak yuva ortamı sadece çekirdek aileden teşekkül etmemeli. Dede ve nineler de gerekli sorumluluğu üstlenmelidir.

Kalıcı olumlu sonuçlar için bazı bedelleri ödemeye hazır olmalıyız. Akıllı telefonları çocuklarımızdan uzaklaştırmakla başlayabiliriz örneğin. Çocuklarımızın internete olan ihtiyaçları için evin en çok oturlan odasının merkezine, herkesin görebileceği yere bilgisayar kurulumu yapılabilir. Sosyal medyadan ya da online oyunlardan boşalan zamanlar için cazip, alternatif çözümler üretilmelidir. Ailece hep birlikte oynayabileceğimiz akıl oyunları devreye sokulabilir. Yine akşamları demlenecek çay ve çerez eşliğinde aynı masa

etrafında toplanıp, Kuran'dan seçilecek pasajlar üzerine kısa mütalaalar yapılabilir. Bunun için asla hoca olmamız gerekmiyor, dertli ebeveynler olmamız yeterli ve etkili olacaktır.

Yine dertli-hassasiyet sahibi ebeveynlerin birbiri ile dayanışması, çocuklara dair ortak programlar belirlemeleri ve birbirlerine sık sık yapacakları aile ziyaretleri çocuklar ile daha sağlıklı ilişkiler kurulmasına zemin hazırlayacaktır. Diğer yandan ailece yapacağımız seyahatler ile Rabbimizin yarattığı kainatı seyretmek, önceki kavimlerin nasıl helak olduğunu yerinde hissetmeye çalışmak; bu vesile ile imanlarımızı tazelemek önemli bir salih amel olarak önümüzde duruyor. Bu seyahatler aile bireyleri arasında iletişimi kuvvetlendiren, çocukla anne-baba münasebetlerini olgunlaştıran, aileye aidiyeti geliştiren çok önemli vesilelerdir. Elbette bu anlamda günahın zirve yaptığı tatil beldeleri ile lüks konaklama yerleri gündemimizden çıkarılmalıdır. Tüm bu işleri planlarken en önemli noktanın yaşam şeklimizin, halimizin örnekliliği olduğu unutulmamalıdır. İletişimin %80 oranında hal ile kurulabildiği hatırımızdan çıkarılmamalıdır. Seyahat sırasında ibadetlerin yerine getirilmesinden trafikteki halimize, konaklama hassasiyetlerimize kadar tüm tercihlerimiz çocuklarımız tarafından örnek alınacaktır.

Neslimizi muhafaza ederek örnek aile modelleri ortaya koyabilmek duasıyla. Vesselam.

NİMETTEN KÜLFETE TEKNOLOJİ İLE İRTİBATIMIZ

ABDÜLKADIR AVCI

Zamanın elimizden kayıp gittiği, yakalanamayan vakitlerin peşinden koşturduğumuz bir çağı yaşıyoruz her birimiz. Her birimiz çok yoğunuz esasında, yanbaşımızdaki sevdiklerimize vakit ayırmaya, silahi rahime, rıza-ı ilahi namına koşuşturmacalara ayıracak vaktimiz

yok maalesef.

Peki hakikat gerçekten böyle mi dersiniz?

Gerçekten yoğunlukların had safhada olduğuna dair kurduğumuz cümleler, yoğunlukların kendisinden ötürü mü geliyor yoksa za-

manı yönetme yetimizi kaybetmemizden mi geliyor?

Tabii ki bu sorunun cevabı her birey için değişkenlik göstermektedir, ve her birey kendi iç muhasebesinde bu sorularının cevabını verebilir.

Dolayısıyla şu veya bu doğ-

ru cevaptır şeklinde kesin bir kanaat ortaya koyabilecek durumda değiliz.

Zamanı yönetme yetimizi kaybettiğimiz bahsi beraberrinde yeni bir takım açılımları getirmektedir.

Her ne ile teşriki mesaimiz artıyorsa esasında o şey hayatımızın bir parçası olmaktan çıkarak hayatımız o şeyin bir parçası olmaya doğru evriliyor.

Burada sözü genç nesil olarak teknoloji ile kurduğumuz irtibata getirmek istiyorum.

Başta kendimi de katarak şu soruya esaslı bir cevap aramamız gerektiği kanaatini taşıyorum, öyle ki telefon bilgisayar gibi teknolojik aygıtlarla kurduğumuz irtibat hayatımıza neler katıyor ve aksi olarakta hayatımızdan neleri alıp götürüyor?

Hayatta birçok şeye zarar, artı eksi denkleminde bakarız ya, bu da öyle birşey aslında, artıları eksilerini alıp götürececek yoğunlukta mı yoksa eksileri artıları yutacak baskınlıkta mı?

Teknolojinin akıl almaz bir hızla geliştiği, her yeni bir gün yeni bir aşamaya geçildiği, sanal gerçeklik evreni üzerine çalışmaların yapıldığı bir süreçte teknolojik aygıtları hayatımızdan tamamen söküp atacağız söylemi hem yersiz hem de gerçek-

leşmesi zor bir ihtimal olarak karşımızda duruyor.

Dolayısıyla durum bu iken, ve biz bununla yaşamak zorunda isek, o vakit teknoloji ile sağlıklı bir zeminde irtibat kurarak ilerlemek zorunda değil miyiz?

Artı ve eksilerden bahsediyorduk değil mi?

Öyle ki saatlerini bilgisayar başında oyun oynayarak veyahutta saatlerce sosyal medya platformları arasında gezinerek geçiren bir genç modeli de var, öte yandan bilgisayar veya telefonda kendisine katma değer oluşturacak işler ile meşgul olup irtibatını sınırlandıran bir genç modeli de var. Burada şunun da altını çizmekte fayda görüyorum, sosyal medyada harcanılan vaktin ne kadar hızlı geçtiği ve koskoca günden aslında bize kalanın bir hiç olduğunu muhtemelen bir çoğumuz tecrübe etmişizdir. Bu itibarla esasında youtube, twitter, instagram, facebook gibi platformların dehliz gibi içine doğru çeken ve içerisinden çıkışında zor olduğu bir tarafının olduğunu önemle belirtmek gerekmektedir.

Örnekler üzerinde biraz daha yoğunlaşmayı arzu ediyorum.

Düşünün ki bir evde anne ve baba bir tarafta hiçbir bö-

lümünü kaçırmadığı dizinin son bölümünü heyecanla seyre dalmışken, diğer tarafta çocuk telefon ekranından başını kaldırmaksızın arada değişik yüz ifadelerini beraberine katarak sosyal medyada gezinmeye devam ediyor. Durum böyleyken aile de hiçbir sohbetin olmadığı, aile bireylerinin bir derdinin sorununun olup olmadığı merak edilmediği herkesin sadece en zevk aldığı şeyi yapmaya odaklandığı bir vassatta buradan maddi ve manevi olarak bereketin sadır olmasını beklememiz mümkün mü?

Ya da diğer bir yönüyle hiç birşeyin konuşulmadığı bir aile ortamında yarın bir gün çocukları eşi vs. ile ilgili aşılması güç sorunlarla karşılaşması, parçalanmış bir ailenin ortaya çıkması çok mu şaşırtıcı gerçekten?

Hayat böyledir, ne verirsek yarın bir gün o bize mutlaka döner gelir. Bu sebepten gerçekten ailemiz için, sevdiğimiz için onlara ne verdiğimiz onlardan neyi esirgediğimize dikkat kesilmemize gerekmektedir.

Burada vermekten kasıtın maddi olarak yedi elimiz altındakileri amansızca doyurmak değil, onların manevi tekamülleri için yaptığımız amellerdir esasında.

Manevi tekamül hususunda

da, teknoloji ile olan yakınlığımız bizleri Allah ile olan irtibatımızdan uzaklaştırıyor mu sorusunun cevabını aramak durumundayız.

Bilgisayar/telefon ekranında geçirdiğimiz vakitler bizleri namaza kalkmaktan beri kılıyor mu, ya da Allah için infak etmek noktasından sosyal medyada gördüğümüz insanlık dramlarına karşı kayıtsız hale mi getiriyor?

Öyle ki insanlık olarak her geçen gün sadece kendini düşünen sadece kendi için yaşayan, kendi maddi birtakım kazançlarımız uğruna diğer herkesin sırtına basabilecek bir duruma gelmiş bulunmaktayız. Ve bu durum

Allah muhafaza kılsın ahiretimizi berbat edecek derece vehameti beraberinde taşıyor. Zira biliyoruz ki Müslüman sadece kendisi için yaşayamaz, Müslüman'ın kazandığı sadece kendisinin değil, aynı zamanda onda başkalarının hakları vardır.

Bir diğer cihetten baktığımızda da eğer ekran başında geçirdiğimiz vakit bizi sılahi rahimden, büyükleri ziyaretten uzaklaştırıyorsa esasında manevi olarak her geçen gün geriye doğru gidiyoruz demektir.

Bu itibarla Müslüman bireyler olarak teknoloji ile olan irtibatlarımızı yeniden gözden geçirmek suretiyle bizi

Allah'tan ve Aziz İslam davasından uzaklaştıran her ne varsa onlarla kurduğumuz irtibatı revize etmek suretiyle hayatımızın merkezi konumundan süratle uzaklaştırmak için çaba sarf etmeliyiz. Bunun en başta Müslüman bir birey olarak daha sonra da bir insan olarak olarak üzerimize vazife olduğunu hatırlatmak ve hatırdan tutmak bizim vazifemizdir.

Ezcümle ne teknolojik aygıtların getirdiklerinin tamamen karşısında ne de tamamen onlara ram olarak itidal çerçevesinde Allah bu işe ne der sorusunu merkeze alarak bir irtibat sürdürmek duası ile...

BİZİM ZAMANIMIZDA BÖYLE MİYDİ?

ZEYNEP SENA DİNÇER

“Gelen gideni ararır” sözünü duymayan yoktur. Bu sözü birçok durum için kullanabiliriz fakat bu yazıda nesiller arasındaki sürekliliği olan değişim için kullanılacaktır. Bilindiği gibi, ebeveynler ve çocukları arasında her zaman bir anlaşmazlık yaşanır ve bu durum bazen işin içinden çıkılmaz bir hal alır. Özellikle, gençlerin “ailem beni anlamıyor” cümlesini birçok koşul ve durum içinde dediğini duymuş olmalıyız. Yaşanan bu çatışma karşısında çaresiz kalan aileler soluğu, aile terapistlerinde, psikologlarda veya kişisel gelişim uzmanlarının yanında alıyor. Araştırmacılara göre ise ailelerin yaşadığı bu durum çok normal aynı zamanda ebeveyn ve çocuk arasında yaşanan durum bir çatışma olmaktan ziyade bir değişimin sonucu sayılabilir. Öyleyse her yeni gelen neslin bir önceki nesil için söylediği “bizim zamanımızda böyle miydi” sözüne birçok sebebi sunabilecek olsakta, yaşam koşullarının sürekliliği değişmesi ve bu değişime

karşı her gelen neslin direnç göstermesini ana sebeplerden sayabiliriz.

İlk olarak, dünya var olduğundan beri her an değişim ve gelişim göstermektedir. Bunun başlıca sebebi ise insanoğluna Allah tarafından bahşedilen araştırma ve geliştirme yeteneğidir. Bu genler insanoğlunda olduğu sürece, dünya gelişecek

ve her nesil bir önceki nesilden bazı noktalarda 1-0 önde başlayacaktır. Yani diyebiliriz ki, öncelikle bize düşen görev bu hakikati kabul etmektir. Değişimden korkmak bizi daha çok hataya sürükler çünkü değişimden korktuğumuz zaman, yeni neslin önünde serili olan birçok gelişmiş teknolojilere, bilgiye ulaşımın kolaylığına ve birçok alanda var olan hayatı belki de daha kolay kılan icatlara karşıda zor bir savaş açmış bulunuruz. Aynı şekilde, bu imkânlardan faydalanmak isteyen yeni nesle karşı da geleneksel ve despot bir duruş sergilemiş oluruz.

Örneğin, 2000'den sonra doğan kişiler, bilgisayarın yaygınlaşması birçok eve girmeye başladığı aynı zamanda cep telefonlarının birçok kişi tarafından kullanıldığı bir çağa doğmuş olur. Bahsi geçen nesil bu sebeple teknolojiyi, bir önceki nesle göre daha kolay kullanabilir ve hayatına daha kolay adapte edebilir olacaktır. Diyebiliriz ki, bu durum oldukça

normal ve olması gereken bir gerçektir. Öyleyse, hayatımızın değişim göstermesi çok normal bir durumdur ve bu değişime katkıda bulunmamız gerekir. Düşündüğümüzde, teknoloji gelişmemiş olsa veya anestezi hiç bulunmamış olsaydı, şuan yaşadığımız hayatın ne kadar zor olacağını hayal etmemiz pekte zor olmayacaktır.

Bu düşünceyi her alanda kullanabiliriz ve değişimin güzel yanlarını fark ederek savaşımızı yeniliklere karşı vermek yerine, İslam'a uygunluğu üzerinde araştırmalar yaparak, gelen neslin daha rahat İslam'ı yaşaması ve yaşadığımız tüm değişimleri İslam'ın evrenselliği çerçevesinde irdeleyerek insan hayatına uyarlanması için çaba sarf edebiliriz.

Bir diğer gerçek ise bu değişimlere karşı gösterdiğimiz direnme duygusu ve bu duygunun ne kadar güçlü olduğudur. Dini

duyguların bu konuda büyük bir etkisi var çünkü bazı değişimler, din dışı kabul edilerek dini tahrif ettiği düşünülmüştür. Böylece, insanlar her gelen icadın, manevi değerlerimizi tahrip edeceğinden korkmuştur. Kısım bu endişe haklı bir endişedir çünkü özellikle teknoloji, İslam'ın yayılmasından ve yaşanmasından endişe duyanların son yıllarda kullandığı bir yöntemi haline gelmiştir. Sosyal medya ve buna benzer platformlar yeni neslin ahlaki ve milli değerlerine karşı bir savaş açmış ve bu savaşla birlikte gençler ailelerinin her uyarısını özgürlük kısıtlaması olarak algılamıştır. Çünkü son yıllarda en fazla tartışılan konulardan biri "Özgürlük!" konusudur. Gençler bu konuda sınırları oldukça zorluyor aynı zamanda özgürlüğün tanımını yerle bir eden fütursuzca davranışlarla toplumun ahlaki yapısını bozacak tohumlar atıyorlar. Bu duruma ön ayak olan med-

ya ise durumun daha da ciddi boyutlara taşınarak İslam'dan yoksun bir toplum olması için son sürat çalışmalarına devam ediyor. Bu sebeple her işte olduğu gibi bu durumda da denge çok önemlidir. Yeni gelen nesle önce iman aşılılarak onların ahlaklı bireyler olması hedeflenmeli ve onlarla tartışma içine girmeden Rasulullah'ın yöntemiyle yani yumuşak bir üslup ile onların gönüllerini fethetmeli ve çocuklarımızı karşı tarafın cazip kucağına atmamalı.

Özetlemek gerekirse, hayat değişmeye devam ediyor. Her bir bireyin eğilim içinde olduğu bir alan var ve bu alanda ilerlemek için mevcut durumun imkânlarından faydalanmak istemeleri oldukça normaldir. Fakat bu imkânlar dâhilinde hedeflerine ilerlerken şeytanın aldatmalarına kulak asmadan her işlerini Allah rızası için yapmaları gerektiğini yaşantımızla göstermemiz gerekmektedir. Onlar sorgular, belki başkaldırır fakat bizim irademiz hoşgörümüz sonsuz olmalı ve hedefimizde her zaman onları kaybetmek değil kazanmak yer almalıdır. Ayırıştırmak ve ötekileştirmek her zaman olduğu gibi günümüzde de hiçbir çözüme ön ayak olmamıştır. Bu sebeple yeni nesil ve onlardan öncekiler orta yolda buluşmaları gerekmektedir.

"Biz böyle miydik!" demek yerine yeni nesli ve yeni koşulları anlamaya çalışmak daha yapıcı bir çözüm olacak ve geleceğin daha iyi inşa edilmesine katkı sağlayacaktır. Gelecek nesillerin Allah'ın razı olacağı bir çağa çığır açması umuduyla...

İSLÂM'DA GENÇLİĞİN ÖNEMİ

MÜCAHİD GACAL

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Sizi topraktan, sonra meniden, sonra alakadan (aşılanmış yumurtadan) yaratan sonra bebek olarak çıkararak, sonra sizi güçlü kuvvetli bir çağa erişmeniz, sonra da ihtiyarlanmanız -ki içinizden daha önce vefat edenler de vardır- ve belli bir vakte ulaşmanız için sizi yaşatan O'dur. Umulur ki düşünürsünüz” (Mümin 67)

Gençlik dönemi insanın en aktif, verimli ve hareketli olduğu dönemdir. İnsanlar bu dönemde kendilerini tanımakta ve

hayatlarını yönlendirmektedir. Bir toplumun 'dinamik kesim' diye adlandırılan gençliğini istediğiniz şekilde, istediğiniz yöne kanalize edebilirsiniz artık o topluma hakimsiniz demektir. Bunun bilincinde olan Batı gençliği ifsat edebilmek için her türlü yola başvurmaktadır. Gençliğin zihnini sürekli kendi şahsiyetleri ile donatmakta, kitle iletişim araçları aracılığıyla zehirlerini enjekte etmektedir. Gençleri futbol, demokrasi, müzik, fuhuş, içki, kumar vb. şeylerle meşgul etmekte, kendi özüne yabancı olarak yetişen gençler

ise çoğu zaman bu bataklığa düşmektedir. Bu şekilde yetiştirilen gençler için artık bir futbolcunun, bir filozofun, bir sanatçının, bir yazarın sözü ayetten ve hadisten daha üstün görülmekte ve kendisi ile amel edilmektedir. Bu durumun birçok sebebi olmakla beraber başlıca sebeplerden biri gençliğin kendisi için rol model edineceği şahsiyetleri tanımıyor olmasıdır. Bu gençlere şu an içerisinde bulunmuş oldukları evrenin bilincinde olmaları gerektiğini ve İslâm'ın gençliğe verdiği önem üzerinde durarak gençlere gerçek rol

modellerinin kimler olduğunu göstereceğim inşaAllah.

Bizler bu dünyaya imtihan için geldik ve hayatımızın sona ermesiyle beraber dünya hayatında yaptığımız amellerden dolayı hesaba çekileceğiz. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“O (Allah) ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yarattı. O Azîz’dir, Gâfur’dur” (Mülk 2)

Allah Teâlâ başka bir ayette dünya hayatının geçici olduğunu buyurmuştur. Şöyle ki;

“Dünya hayatı aldatici bir geçimlikten başka bir şey değildir” (Hadîd 20)

İslâm dini gençliğe büyük bir önem vermiştir. Gençlikte yapılan amellerin her zaman için yaşlının yaptığı ibadetten daha hayırlı olduğunu belirtmiştir. Bunu vurgulamak isteyen Ömer (radiyAllahu anh) şöyle demiştir:

“Namaz kılan yaşlıyı severim ama namaz kılan gence aşığım.”

Yine gençliğin önemi ile alâkalı birçok hadis mevcuttur.

Rasulullah (sallAllahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Allah, tövbekâr genci sever.” (Camîu’s-Sağir)

Gençlik dönemlerinin nerelerde harcandığı çok önemlidir. Eğer gençliğimizi Rabbimizin

istediği şekilde sürdürsek bunun karşılığında mükâfat alırız. Allah’ın emirlerine aykırı bir şekilde sürdürürsek azaba müstahak oluruz. Muhakkak ki gençliğimizi nerede harcadığımızın hesabını vermeden mahşer günü bulunduğumuz yerden hareket edemeyeceğiz. Rasulallah (sallAllahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

“Kul şu beş şeyden sorguya çekilmedikçe Kıyamet Günü’nde ayakları olduğu yerden kıpırdamaz:

- 1-Ömrünü nerede tükettiğinden
- 2-Gençliğini nerede harcadığından
- 3-İlmiyle ne amel ettiğinden
- 4-Malını nerede kazanıp, nereye harcadığından.
- 5-Bedenini nerede yıprattığından.” (Tirmizi 2416)

Rasulullah’ın davetinde gençlerin ayrı bir yeri olmuştur. İlk iman edip bu davayı göğüsleyen gençler olmuştur. Siyerde tespit edilen ilk kırk Müslümandan yaşları tespit edilen otuz altı kişiye baktığımızda çoğunun gençlerden hatta bazılarının çocuklardan oluştuğunu görürüz.

Rasulullah (sallAllahu aleyhi vesellem) gençlerin çekirdekten yetişebilmesi için nef-

siyetlerinin ve akliyetlerinin gelişmesine büyük önem vermiştir. Nefsiyeti gelişen sahabelerin aynı zamanda ilmi seviyeleri de artmıştır. Rasulallah (sallAllahu aleyhi vesellem) hayatta iken bazı sahabeler genç yaşlarına rağmen müçtehit seviyesine yükselmiş ve içtihat yapmaya başlamışlardır. Ali (radiyAllahu anh), Abdurrahman b. Avf, Muaz b. Cebel, Abdullah b. Mes’ud, Zeyd b. Sabit gibi Sahabeler bunlardan birkaçıdır. Ayrıca Rasulallah’ın (sallAllahu aleyhi vesellem) gençlere verdiği bir diğer önem ise vahiy katipleri olarak gençleri seçmesi ve İslâm’a davet mektuplarını da gençlere yazdırmasıdır. Gençleri o dönem içerisinde oldukça ihtiyaç duyulan Süryanice ve İbranice gibi yabancı dilleri öğrenmeye teşvik etmiştir.

Rasulullah, henüz otuzlu yaşlarda –kimi rivayetlerde ise yirmi beş yaşında- bir genç olan Mus’ab b. Umeyr’i Medine’ye İslâm devletinin temellerini atması için yollamış, İslâm Devleti kurulduktan sonra yirmi altı yaşındaki Muaz b. Cebel’i de Yemen’e kadı olarak tayin etmiştir.

Savaşlarda da Rasulullullah (sallAllahu aleyhi vesellem) gençlere büyük önem vererek birçok seferde sancağı gençlere vermiştir. Örneğin Tebuk Seferi’nde sancağı Zeyd b. Sabit’e, Hayber’de de Ali’ye (radiyAllahu anh) vermiştir. Türkiye’de kendisine bir koyun dahi teslim edilemeyece-

ği söylenen yaştaki bir gence yani on sekiz yaşlarında olan Usame b. Zeyd'i kendisinden daha büyük yaştaki kişilere liderlik etmek üzere Suriye'ye gönderdiği orduya komutan tayin etmiştir.

İslâm tarihine baktığımızda çocuk yaştaki kişilerin bile devlet yöneticilerini muhasebe ettiğini görebiliyoruz. Iraklı Şeyh AbdulAziz el-Bedrî "Alimler ve Yöneticiler Arasında İslâm" isimli adlı eserinde küçük bir çocuğun Halife Ömer b. Abdülaziz'e nasihat ettiğini ve onu yanlışından düzelttiğini nakletmektedir:

"Ömer b. Abdülaziz Halife olunca her yöreden heyetler ihtiyaçlarını açıklamak ve teb-

rik etmek için akın ettiler. Hicaz'dan da ona bir heyet geldi. Haşimî kabilesine mensup bir çocuk ilk önce söze başladı. O, konuşma çağına yeni ulaşmış bir çocuktur. Ömer b. Abdülaziz: "Senden daha yaşlı birisi konuşsun" dedi.

Çocuk: Allah-u Teâlâ müminlerin halifesine iyilik versin. Kişinin küçüklüğü kalbinin ve dilinin küçüklüğüyledir. Allah-u Teâlâ bir kişiye konuşan bir dil ve hıfzeden bir kalp lütfettiğinde o kişi söz söylemeye hak kazanır. Onun üstünlüğünü ancak dinleyen anlayabilir. Devlet başkanlığı yaşlılık cihetinden olsa idi, senin bu makamına Ümmet içinde çok daha lâyük olanları bulunurdu.

Bu sözleri dinleyen Ömer b. Abdülaziz: 'Doğru söyledin. Aklına gelen her şeyi söyle' dedi.

Çocuk: Allah-u Teâlâ müminlerin halifesine iyilik versin. Biz, tebrik edici heyet olarak geldik. Yoksa istifade etmek için değil. Biz, sadece seni bize halife yapan Allah-u Teâlâ'nın rızasını kazanmak için geldik. Biz, sana senden korktuğumuzdan veya bir şey umduğumuzdan ötürü gelmedik. Sana gelmek için memleketimizden buraya kadar meşakatlere katlandık. Adaletinle zulmünden emin olduk.

Ömer b. Abdülaziz çocuğun bu hitabı karşısında duyulana- rak 'Ey çocuk! Bana öğüt ver'

dedi. Çocuk: Allah-u Teâlâ müminlerin Halifesine iyilik versin. Allah'ın hilim sıfatıyla insanlara mukabele etmesi, arzularının sonsuzluğu ve insanların onları övmesinden ötürü gurura saptılar. Böylece ayakları kaydı ve cehenneme yuvarlandılar. Allah'ın sana hilim sıfatıyla davranması, sonsuz arzuların ve insanların seni övmesi seni gurura sevk etmesin. Aksi halde ayağın kayar ve Ümmeti de saptırırısın. Allah-u Teâlâ seni bu Ümmet'in salihlerinden kıldı...

Çocuk biraz sustu. Ömer b. Abdülaziz, bu çocuğun kaç yaşında olduğunu sordu. Onunla birlikte gelenler, On bir yaşındadır, dediler. Sonra Ömer b. Abdülaziz; Onun kimliğini sor-

du. O çocuğun, Rasulullah'ın torunu Hüseyin'in oğlu olduğunu öğrendi. Ona hayırlar diledi ve ona dua etti. Şu şiir de bu tabloyu ifade etmektedir:

"Bil, kişi âlim olarak doğmaz. Âlim olan, cahil gibi değildir.

Cemiyetin kendisine iltifat ettiği yaşça küçük (bilgin) halkın büyüğüdür. Yoksa ilmi olmayan değil!"

İslâm tarihinden örnekler vermeye devam edelim. İstanbul'un fethi ile alâkalı hadisin övgüsüne nail olabilmek için İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet, henüz yirmi bir yaşındaydı. Çanakkale Savaşı'nda Hilâfet Devleti'ni koruyabilmek için savaşan insanların çoğunun daha bıyığı bile

terlememişti. Mezhep imam-ları daha on beşli yaşlarda içtihat etmeye başlamışlardı. Bunun gibi daha birçok örnek vermek mümkündür.

İslâm, aynı zamanda gençliğini Allah yolunda sürdüren gencin mahşerde Allah'ın arşının gölgesinde gölgeleneceğini belirtmiştir. Ebu Hüreyre'den (radiyAllahu anh) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sal-lAllahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:

"Başka bir gölgenin bulunmadığı Kıyamet Günü'nde Allah Teala, yedi insanı, arşının gölgesinde gölgelendirecektir:

- 1-Adil devlet başkanı,
- 2-Rabbine kulluk ederek te-

miz bir hayat içinde serpilip büyüyen genç,

3-Kalbi mescitlere bağlı Müslüman,

4-Birbirlerini Allah için sevip buluşmaları da ayrılmaları da Allah için olan iki insan,

5-Güzel ve mevki sahibi bir kadının beraber olma isteğine "Ben Allah'tan korkarım" diye yaklaşmayan yiğit,

6-Sağ elinin verdiğini sol elinin bilemeyeceği kadar gizli sadaka veren kimse,

7-Tenhada Allah'ı anıp göz yaşı döken kişi." (Buhari Ezan 36, Zekat 16, Rikak 24, Hudüd 19-Müslim Zekat 91-Tirmizî Zühd 53-Nesaî Kudat 2)

Bu hadis üzerinde tefekkür ettiğimiz zaman mükemmel bir düzenlemenin olduğunu görürüz. Hadiste adil devlet başkanından/adil Halife'den hemen sonra ömrünü Allah yoluna adayan genç gelmiştir. Bu hadisten İslâmî bir gençliğin halifelik kadar önemli olduğunu anlarız. Eğer Ümmet gençliğini kaybederse halifesini kaybeder. Ümmet hayırlı bir gençlik oluşturamazsa halifesini de geri getiremez. Devletlerini kaybetmiş bir Ümmet ile gençliğini kaybetmiş bir Ümmet sürekli zulüm altında olur. Burada Allah'a kulluk eden bir gençliğin imamdan sonra zikredilmesi de imamı yeniden getirecek olan kesimin gençler olmasından dolayıdır. Bundan dolayı takvalı

bir gençlik oluşmadığı takdirde adil imamın varlığı da tehlikede olacaktır. Sömürgeci kâfirler gençliği ifsat ederek halifeyi de ortadan kaldıracaktır. Biz bunu Osmanlı Devleti'nin yıkılışında gördük. Avrupa'ya okumaya gönderilen gençlerin zihinleri ifsat olduğu vakit bu hâl Ümmet'in geneline sirayet ederek Osmanlı'nın rahat bir şekilde yıkılmasına yol açtı. Nasıl ki Halife Ümmet için kalkansa gençlik de İslâmî bir otorite için kalkandır. Müslümanların bir halifenin nasbedilmesi için çalışmaları farz olduğu gibi yeryüzünde fitne kalmayıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar kâfirlerle savaşıyor ve halifenin emrine itaat edecek bir gençliğin oluşması için çalışmak da farzdır. Hadiste zikredilen maddelere baktığımızda hepsinin gençlerden oluşması da mümkündür. Bir genç adil bir şekilde devlet başkanı olabilir, kalbi sürekli mescitlerde olabilir, etrafında bulunan insanları Allah için sevebilir ve onlara Allah için buğzedebilir, kendini fuhşiyattan alıkoyabilir, Allah yolunda sadaka verebilir ve işlediği günahlardan pişmanlık duyarak kimsenin olmadığı bir yerde gözyaşı dökerek Allah'tan istiğfar dileyebilir.

Geçmiş kavimlere baktığımızda Firavunların, Nemrutların ve onların haleflerinin en çok korktuğu kesim her daim gençler olmuştur. Bütün putperestler gençlerin uyanışından korkmuşlardır. İbrahim

(aleyhisselam), putları kırdıktan sonra müşrikler ve düzenin istihbaratçılarından bazıları bunu İbrahim adındaki feta/gencin yaptığını söylüyorlardı. Allah Subhanehû ve Teâlâ bize bu olayı Kur'an'da şöyle haber veriyor:

"(İbrahim'in Kavmi) 'İlahlarımıza bunu kim yaptı? Doğrusu o zalimlerden biridir.' dediler. Bazıları 'İbrahim denen bir gencin, onları diline doladığını duymuştuk' dediler" (Enbiya 59-60)

Başka bir örnek vermek gerekirse zamanının firavunlarına başkaldıran Ashab-ı Kehf'ten Allah Subhanehû ve Teâlâ bizlere şu şekilde bahsediyor:

"Biz sana onların başından geçenleri gerçek olarak anlatıyoruz. Hakikaten onlar, Rablerine inanmış gençlerdi. Biz de onların hidayetini arttırdık. Onların kalplerini metin kıldık. O yiğitler (o yerin hükümdarı karşısında) ayağa kalkarak dediler ki: Bizim Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbidir. Biz, O'ndan başka bir ilaha davet etmeyiz. Yoksa saçma sapan konuşmuş oluruz" (Kehf 13-14)

Gençlik yukarıda belirttiğimiz gibi insanın en dinamik olduğu evredir. Bu dönemde kimlik kazanan gençler en verimli, en hareketli dönemlerini yaşarlar. Sabah bir yerde akşam başka yerde olurlar. Sürekli hareketlidirler. Bu dönem biz gençler için çok kıymetli ve değerlidir. Bunun için de gençliği bulmaz bir nimet olarak düşün-

mek ve değerlendirmek zorundayız. Gençliği olmayan bir toplumun geleceği de olamaz. Bu sebeple İslâm'ın ilk doğduğu zamana baktığımızda bu dini ilk kabul edenlerin çoğunun gençlerden oluştuğunu görürüz.

Tarih boyunca ister hak olsun isterse bâtıl olsun devrimleri gerçekleştiren insanların gençlerden oluştuğunu müşahade etmekteyiz. Medine İslâm Devleti'ni kuranlar gençlerdi, Fransız İhtilali'ni gerçekleştiren gençlerdi, İran Devrimi'ni gerçekleştiren gençlerdi. Türkiye'de son dönemde meydana gelen Gezi Eylemleri'ni düzenleyen gençlerdi, hakeza üniversiteleri harekete geçiren oralarda eylemler yapan hep genç nesil olmuştur.

Sizler şu an bulunduğunuz yaşlarda kimliğinizi inşa etmek üzeresiniz. Özünüze dönüp dönmek sizin elinizdedir. Sizin aslî göreviniz insanları İslâmî hayata yeniden başlatmak üzere İslâm'ı yaşamaya davet etmektir. İslâm tarihini derin bir şekilde analiz ettiğimizde gençlerin İslâm'ı anlamada ve yaşamada yaşlı kesime oranla daha arzulu olduklarını görüyoruz. İslâm Ümmeti için gençlik vazgeçilmez bir unsurdur. Gençliğinden vazgeçen bir Ümmetin ne yazık ki geleceği olamaz. Bundan dolayı da bugün bir halifeye duyduğumuz ihtiyaç kadar bu halifeyi nasbedecek ve bunun için gesesini gündüzüne katacak basiretli, dirayetli, azimli ve ihlaslı

gençlere ihtiyaç vardır.

Bugün bizler elimizde var olan malzemeyi en iyi şekilde insanlara sunarsak bu davete ilk icabet edecek olan gençlerdir. Gençler her zaman için elimizde var olan hazır bir potansiyeeldir. İslâm'ı en iyi anlayacak ve akıllarına hitap edecek ilahi mesajı anlayacak olanlar gençlerdir. Son olarak, örnek almamız gereken kişiler şunlardır:

Bugün bizler Uhud Savaşı'nda Rasulullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) korumak için canını ortaya atarak ona gelen ok, kılıç darbelerine karşı elini uzatarak felç olan Talha b. Ubeydullah'ı örnek almalıyız.

21-22 yaşlarında Kur'an'ı cem eden Zeyd b. Sabit'i örnek almalıyız.

Örnek alınması gereken Medine'yi İslâm Devleti'nin merkezi olmaya hazırlarken sizin yaşınızda olan Musab b. Umeyr'dir.

Örnek alınması gereken çoğunuzdan küçük olan ve İslâm'ın yeryüzünde yayılması için mücadele eden Fatih Sultan Mehmet'tir.

Örnek alınması gereken Çanakkale Savaşı'nda İslâmî Devlet'in yıkılmaması için canını feda eden gençlerdir.

Örnek alınması gereken genç yaşta içtihat eden Ali b. Ebu Talib, Abdurrahman b. Avf, Abdullâh b. Mes'ud gibi genç sahabelerdir.

Örnek alınması gereken Rasulullah'ın "Ümmetim içinde helal ve haramı en iyi bilen Muaz'dır" övgüsüne nail olan Muaz b. Cebel'dir.

Örnek alınması gereken Ashabın kitleleşmesi için evini açan ve henüz 12 yaşında olan Erkam b. Eb'îl Erkam'dır.

Örnek alınması gereken Kâbe'nin ortasında İslâm'ın düşmanı olan azılı müşriklerin karşısında hiçbir şekilde korkmayan ve henüz 14-18 yaşları arasında olan Abdullah b. Mes'ud'dur.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Evet asıl örnek alınması gerekenler Allah'ın Rasülü ve güzide Ashabı ile beraber onların yolundan giden salih insanlardır. Nitekim o insanlar Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) vefatından sonra önemli görevler üstlenmişlerdir. Kimisi devlet başkanı, vali, kadı olmuştur. Kimileri ise minberde bir âlim, savaş meydanlarında ülkeleri fetheden hayırlı komutanlar olmuştur.

Ne mutlu o kimseye ki gençliğinin farkında olarak kendini yetiştirmekte, nefsiyetini kuvvetlendirmekte ve Ümmet'in yeniden yeryüzünde lider olması için mücadele etmektedir.

Rabbim bizlere bu yazıda geçen güzide insanları örnek almayı ve onlar gibi bâtıl sistemleri yıkarak İslâmî hayata yaşatmayı ve yaşamayı nasip etsin. (Amin)

ZAMAN VE İNSAN

AYŞE CÖMERT

Zamanın heba edildiği, teknolojiyle harcadığı bir çağa geldik. Gençlerin, çocukların hatta en önemlisi ebeveynlerin teknolojiyle boğulduğu bir çağdayız. Müslüman bir toplum olarak vaktimizi hayırda kullanmak yerine, boş vakit geçirerek kullanıyoruz. Müslüman bir bireyin, uhrevi hayatı için yapması gereken birçok şey varken birey bütün vaktini dünyalık hevesler uğruna kaybediyor. Zaman nehri akıp

gidiyor ve biz nehrin içinde kayboluyoruz. Eski kuşaklara baktığımızda 'can sıkıntısı' denilen şeyi göremiyoruz. Bu yeni çağın en büyük sorunlarından biri olan 'can sıkıntısı', bir Müslümanın hayatında kesinlikle olmamalıdır.

Müslüman, Rabbimizin bizi diğer canlılardan farklı kılmak için bize verdiği iradesini en güzel bir biçimde kullanarak vaktini ona göre değerlendirmelidir. Azalan zamanda haki-

katten nasibini alıp çoğaltıyorsa işte o zaman iyi bir yatırım yapıyordur. Zamanını nefsi için, dünya için heba ediyorsa o zaman da birey zarardadır.

Zamanın farkında olmamak, hayattan gafil olmaktır. Ölümün bize ne zaman geleceğini bilmiyoruz, hayatımızı ve zamanımızı ölüm bizi her an bulabilecek, Allah'ın karşısına her an çıkıp hesap verebilecek şekilde yaşamalıyız.

Zaman, her kula verilir emanet edilmiştir. Bu emanetin hakkını verebilmek için olduğumuz âna bakmalıyız. Geçen zaman gitmiştir, gelecek ise belirsizdir. Bizim değerlendirebileceğimiz bir tek bulunduğumuz ânımız vardır. Günümüzün hastalığı olan erteleme hastalığı; insanı ibadetlerinden, görevlerinden alıkoymuyor. Ve bu insanı; Rabbinden, maneviyattan uzaklaştıran bir şey oluyor. Her geçen saniye de ölüme biraz daha yaklaşıyoruz. Erteleyip Rabbinden uzaklaşmanın hiçbir faydası olmayacaktır. Aksine bizi hüs-

rana uğratır.

Zamanın hakkını verebilmek, işleri önem sırasına koymakla başlar.

Bizim en büyük sorumluluğumuz, Rabbimize kulluğumuzdur.

Önem sırasının başında ibadetlerimiz, Müslümanlığımız olmalıdır.

Hesap günü bilincine sahip olmak da vaktimizi ciddiye almamıza vesile olur.

Batı uygarlığının kapitalizm zihniyetinin icat ettiği tatil; aslında bireyleri tembelliğe, er-

telemeye, kocaman bir boşluğa sürüklemek için kurulmuş tuzaktır. Müslümanın tatili olmaz, Müslüman her an Allah'ı zikretmeli, yaptığı her işi hayra dönüştürmelidir. Tatil anlayışı tamamen batıdan gelen bir kavramdır.

Bilinçli bir Müslüman Allah'ın iznine sığınarak, yarın için, gelecek hafta için hatta gelecek yıl için bile ne yapacağını tasarlar.

Rabbimizin bize emanet olarak verdiği zamanı heba etmeden kullanabilmek duasıyla...

YANSIMALAR

HABİBE AVCI

Bugünlerde herkes çok gergin, kimsenin tadı tuzu yok. Kimle karşılaşsam hep bir şikayet... Herkesin haklı olduğu yanları var, evet, ama haklı olmadığı yanları da az değil. Tek tek hikayeletiremeyeceğim o kadar çok şey dinledim ki, o anda ben de bunlardan şikayetlenmek istedim. Ben

de insan değil miyim? Bu kadar can sıkıcı şeylere maruz kalınca müteessir oldum haliyle. Uzun uzun anlatılanları düşündüm; kimisine çözümler buldum, bazıları için yapacak bir şey yoktu. İnsan hali, bu bazı duyduklarım şikayet bile olamazdı bana göre, en komiği de dert anlatanların karşı-

sındakileri küçük görmesiydi. Bunca tefekkürden sonra bu işin içindeki terslik gözüme çarptı. Neydi o terslik biliyor musunuz? 'Muhabbetsizlik'! Evet! Duydunuz mu hiç:

"Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,

"Muhammed'siz muhabbetten

ne hâsıl?..

İnsanlar bir araya gelince rahmete gark olacak şeyler konuşmuyor artık; kim ne aldı, ne verdi, maldı, mülktü, paraydı konuşacakları şeyler bitmiyor ki. Bunlar insana huzur vermekten çok sıkıntıya sokuyor insanı farkında olmadan. Bu mevzuların arkasından hırs, gıybet, haset, kibir de geliyor koşarak. Böyle bir ortamda değil muhabbet, sohbet bile olmaz ki! Eskiden insanlar ferahlamak için komşusuna gidermiş, şimdi yüz yüze gelmeye çekiniyorlar. Kadınlar eskiden "MUHAMMEDİYE" okumak için bir araya gelmiş, şimdilerde okuma kültürü kalmadı ki; ne için toplandıklarını söylememe bile gerek yok. Sitelerin, mahallelerin büyükleri, teyzeleri, hocaları neredesiniz? Şöyle kollarını sıvayıp 'Ben bu ortama çomak sokarım' diyecek mangal yürekli, şeker dilli birileri yok mu? Velhasıl muhabbet arıyor kulaklarım ve muhabbet edilen güzel ruhlar topluluğu...

Tam şikayetlerim arttı, derin bir nefes aldım haykırmak için, bir de ne olsun: uzaklardan bir ölüm haberi... 'Uzak ya aman canım ne olacak.' deme, insan hali dedik ya! Ölüm herkese yakın. Bin tane şey geliyor insanın aklına, kendini koyuyorsun yerine... Hareketsiz, sessiz, defteri dürülmüş... O anda hiçbir şeyin anlamı yok, şikayetlerin de...

“

Ansızın haberin gelir buruk bir sesle,

Sonra damlalar karışır bedenine.

Kimisi ellerini gözlerini öper,

Veda etmek istemez.

Kimisi uzaklardan izler,

Ölümü bulaştıracakmışsın gibi.

Çirkin sesler duyarsın bazen,

Yaparlar senin gıybetini.

Kiminin umrunda değildir,

Kırar muhabbetin belini.

Bir de etrafa nur saçanlar var,

Kur'an'dan ayetler bunlar.

Bedenin orada ama ruhun,

Kim bilir yanında Münker Nekir,

Kim bilir cennet bahçelerini izlersin,

Ya da bir cehennem çukurunda.

Ölüm bu ya bir kaç gün geçer

Herkes evine dağılır unuturlar seni.

Keşkelerininle yankılanır dünya,

Ancak ibret alanlar işittir.

Gördüm bildim deme,

Ölüm gelemeden ne bilinir.

”

SEMBOLLERİN MANİPÜLASYONU İLE ELİMİZDEN KAYIP GİDENLER

MÜCAHİDE GÜNBATI

Sembollerin egemenliğinin bulunduğu bir çağda yaşıyoruz. Hayatı şekillendiren, bizatihi hayatın içinden olan ve insanın yaşam tarzını şekillendiren birçok anlayış ve düşünce tarzı semboller ile insanlığa benimsetiliyor. Böyle bir çağda Müslüman bir kişilik önüne konan sembollerin farkında ve bilinçli bir kabul yahut ret halinde olmalıdır.

En başta küresel emperyalizmin sunduğu sembollerin farkında olmalıyız. Özellikle kültürel anlamda batı camiasının birçok ögesi hayatımıza dahil edilmektedir. Bu yabancılaştırma hedefinin gerçekleştirilmesinde birincil vasıta ekranlar olmaktadır. Ekran bağımlılığın geliştirilmesi sonucu bütün bir insanlık tembelleğe ram olmaktadır. Özellikle çocuklarımızın zihinlerine, kendileri için ekranların en şaşalı ürünü olan çizgi film dünyası ile ecnebi kültür ve bayramların öz kültürlerinden olduğu benimsetilmektedir.

Gençler ise ekranların sundu-

ğu sosyal medya ile zihinlerini malayani ve olumsuz şeylerle doldururken, vakit hazinesini de kaybetmektedir. Hayatının en hareketli ve etkin çağında olması gereken gençler bir koltuk tepesinde tembelleği alışkanlık haline getirerek ömrünü heba etmektedir.

Tüm bu toplumsal çürümenin insanlıktan alıp götürdüğü elbette büyük bir zarara sebep olmaktadır. Bu zarar Müslüman toplumunda öz benliğinden kopup kendine yabancılaşmasına ve aslolanı unutmaya sebep olmaktadır.

İslam özünde toplumsal bir dindir. Yeni egemen kılınmaya çalışılan kültür ise Müslümanlığı birbirinden bihaber bir toplum kılarken, İslam'ın temelinden olan toplumsal da-

yanışmayı da söküp almıştır. Komşunun halini büyük bir özenle önememesi gereken Müslüman kimse, akrabasının dahi halini sormaz olmuştur.

İslam'ın temel ilkelerinden biri de devrimsel bir niteliğe sahip olması iken bugün yalnızca

belirli kurallar bütününden oluşan ahlaki bir oluşumdan ibaret görülmektedir. Kendi köşesinde tembelleşen insan oğlu, dünyayı yaşanılabilir insani bir düzene sahip kılma hedefi bir kenara dursun, yaşanan tüm ahlaki facialardan habersiz oturmaktadır.

Tüm bunlarının yanı sıra birçok ahlaksızlığı normalleştiren kültürel dezenformasyon en gencinden yaşlısına, en zengininden yoksuluna tüm insanlığa uzanan bir yara açmaktadır. Müslüman toplum Allah'ın emrettiği öncülük vazifesine bürünüp bu yarayı temizlemeye niyetlenmelidir. Bu yolda somut adımlar atmak ve yeniden özümüze yönelmek hepimizin üzerine bir vazifedir.

KENDİNE YABANCI KALMAYASIN!

ZEYNEP KIZILÇINAR

Gözlerini daha yeni açmıştı. Ve onu bekleyeceklerden habersizdi. Biraz farkına vardığı zaman bazı şeylerin, "Ah, keşke doğmasaydım!" diyecekti. Çok zordu yaşamak, insan kalabilmek, hele de bu çağda!

Çevresindekiler ona "Siz 'Z' kuşağısınız, 'haz' ve 'hız' neslisiniz, sizden bir şey olmaz!" deyip duruyordu...

Oysaki o, bu kavramlara çok yabancıydı, onun fitratında ne 'haz' ne de 'hız' diye bir şey mevcuttu.

Ama o kadar duymaya alışmıştı ki bu sözleri, artık yabancı gelmiyordu bunlar ona. Hatta öyle ki böyle olduğuna inanmıştı!

Oysa hayalleri, hedefleri vardı. Çabası ve umudu vardı. Ama unutmuydu tüm bunları, kendini bile tanımıyordu artık! Yaşıyordu ama ölü gibiydi!

Ne için dünyaya gönderildiğini, amacını, ne yapması gerektiğini unutmuydu. İyice kendinden uzaklaşmıştı, özünü kaybetmişti!

Oysa o böyle değildi, böyle düşünmezdi ama böyle etkilemişlerdi onu.

Ve artık fitratına yabancı, ne umudu ne de yaşama arzusu kalmış bir haldeydi.

(...)

Şimdi sen ey insan! Tüm bu söylemleri bırak ve şu fitrat ayetini hatırla, "Şimdi sen, varlığını her türlü sapmadan uzaklaşarak tümüyle doğru ve asıl dine, Allah'ın insanlığın özüne yaratılıştan nakşettiği fitrata çevir; (ta ki) Allah'ın yarattığında olumsuz bir değişme olmasın: İşte, değerlere dayalı gerçek dinin (amacı) budur, fakat insanların çoğu bilmezler."(Rûm,30)

Ve seni özünden uzaklaştırmaya çalışanları dinlemeden yoluna devam et. Unutma ki sen özünde iyi biri varlıksın. Unutma: İyilik insanın özündedir, kendine yabancı kalma!

HALA BİR FİLİSTİN VAR!

HUBEYB ÜNAL

Bilallerimiz vardı; Bosnalı Ömerlerimiz, Selami Yurdanlarımız, Metinlerimiz... Arın sıra gitmeyi arzuladık sonra, onları anmayı sadece bir borç bildik, daha sonra şehadet yıldönümlerini dahi unuttuk. Peşlerinden gitmeyi hayal eden gençlerden İslami Hareket'in şehitlerini tanımayan gençler yetişti. Onlar yolumuzu aydınlatan kandiller, yoldaki işaretler değil miydi? Marşlarımızda öyle söylemiyor muyduk? Duamızın başında şehadeti arzulamıyor muyduk? Modern-konformist hayatın birçok değerimizi alıp götürmesine izin verdiğimiz gibi onun şehitlik bilincimizi de bizden ve neslimizden söküp almasına göz yumduk.

Bizim cephelerimiz vardı. 'Bir gün biz de gideriz' diyen gençlerimiz vardı. Cihada 'ağır ve hafif olarak hazırlanan' yiğitlerimiz vardı. Kadınlarımızın mehri ve en büyük arzusu şehit eşi olmaktı. Aramızda dolaşan şehitlerimiz vardı. Arkalarından anlata anlata bitiremediğimiz anılarımız vardı. O kadar değer veriyorduk ki onlara, kaleme ve satır satır yazdıklarına yemin eden Rabbin kulları olarak anılarımızı yazıya geçirmeyi dahi düşünmedik. İslami Hareket'in şahitsiz kalmasının müsebbibi kim? Gençler onları anlamadılar mı anlatma-

dık mı?

Her şeyden önce şehitlerin İslami Hareket için önemi nedir? Bunu konuşmalıyız. Hiç şüphesiz, özellikle Türkiye'deki İslami hareketin bereketi, samimiyeti, yürüyüşü, vazgeçilmez unsurları ve ayakta kalmasının sebebi; şehadet arzulayan, şehit gibi yaşamaya çalışan, güzel bir hikâye ile alıp başını gitmeyi arzulayan gençlerimizdi. Heyhat ki gittiler ve hareketi kimlere emanet ettiler? Gençler aralarında dolaşan, ölmeden de şehitliklerine şahit oldukları abilerinden mahrumlar artık.

'Hareket neden bu noktada ?' diye kişiye bir soru sorulsa, vere-

ceğim ilk cevap bu olurdu: şehit gibi yaşayan, şehadeti ve gitmeyi (hicreti) arzulayan gençlerin olmayışı. Bu gençlerin samimiyeti ve gayreti İslami hareketi ayakta tutuyordu. O gençler bu toprakların damarlarına kan veriyorlardı. O gençler Afganistan'da düşseler, Bosna'da da düşseler bu toprakların kızıl leleleri idiler ve bizim abilerimizdiler. Onlar sonrakilere sadece ölümleri ile değil, hayatları ile örnek oluyordu çünkü onlar bir davetçi olarak anlattıklarını herkesin gözleri önünde yaşıyorlardı. Ve nihayetinde onların örnekliliği en yüksek makam ile oluyordu. Biz ise bugün ucuz örneklik tavırları

içindeyiz. Şehitlerin ölümleri konuşulmuyordu, konuşulan nasıl şehitçe yaşadıklarıydı. Geride kalanların ortak sözüydü: 'Onlar hak etti, Allah Onları seçti.'

Bugün Filistinimiz yok mu bizim? Haydi, hep birden gidelim, cephemizi terk edelim demiyorum. Ancak şunu söylüyorum: Bugün hareketimiz bu noktada ise aramızda artık şehitlere şahit olamayışımızdandır, o gençler gibi Allah yolunda hayatımızı imanımıza şahit tutacak kadar samimi olmayışımızdandır.

Allah'ın, çevresini bereketli kıldığı topraklar sadece mahsulün fazla olduğu topraklar mı, yoksa şehitlerin ve direnişin bereketli olduğu topraklar mı? O topraklarda, yani Kudüs'te, şehitler peş peşe toprağa düşmekte. Birinin kanı kurumadan bir başkası...

Ekim 2015: 2 gün arayla 2 şehit... Önce Ziya yürüdü Mescid-i Aksa'nın kapısına. Genelde Ha-

rem'in avlusunda zeytinlerin altında Kur'an okurdu. Siyonistlerin kapısında olduğu Aksa'da ibadet etmek ağır geliyordu artık. Her gün şahit oldukları zulümler, işkenceler, işgaller... İntifada'yı ateşlemelilerdi, böyle konuşular ve plan yaptılar. Yakıt mı? Kanları vardı, bir de bıçakları. Kanlarını akıtıp peygamberlerin secde izlerine, sahabelerin gözyaşlarına, şehitlerin kanlarına karıştırdılar. Ziya'nın şehadet töreninde Muhammed, Ebu Ziya'nın alnından öptü ve kulağına bir şey fısıldadı. Geçip gitti öylece. 2 gün sonra 'Mescid-i Aksa'nın kadınları bu haldeyken...' diye bir mesaj paylaştı Facebook'tan. Ramallah'tan Kudüs'e geldi. Çarşıda Harem'in hemen yanı başında bıçağıyla Siyonist askerlerin arasına daldı, birini yıkıp silahını aldı ve ikisini kendi silahlarıyla öldürdü. Sesleri duyup gelen Siyonist askerlerce oracıkta şehit edildi.

Bir arkadaşına şehadete gö-

zünü kırpmadan yürüyen bu iki arkadaşı anlattığımda şu tepkiyi verdi: 'İki-üç Siyonist bir şey değil, nasıl şehit gibi yaşadılar, onu anlat.' Üzülerek cevap verdim. Tanımıyoruz, bilmiyoruz ki... Binlerce Mescid-i Aksa murabıtının, direnişçinin ve şehidin hikayesini bilmediğimiz gibi... Aramızda yaşamayışlarından, bize çok uzak geliyor. Türkiye İslami Hareketi'nin içinde bulunduğu temel sorun şehitlere şahitliğimizin olmaması, yakın örneklerin olmaması. Ama Kudüs toprağının özelliği bu; arkadaş, eş, dost; bereket üzerine bereket, şehadet üzerine şehadet. Peki şehadet bir bilinç değil mi? Bu bilinç üzere mi direnişleri cidden? Örnek ile cevap verelim. Muhammed'in şehadet töreninde ev bayram yeri gibi, annesi kapıda şeker ve çikolata ikram ediyor. Muhammed bu sene hukuk fakültesinden mezun olacaktı. Mezuniyete annesi katıldı.

Ne denebilir ki? Ne yazılabilir ki? İman, 19 yaşında gençleri böyle babayığit yapıyor. Daha doğrusu böyle bir imana sahip annelerin yetiştirdiği çocuklar ortada, cennetin orta yerinde inşallah. Nizar Reyyan'ın 'Bir oğlum daha olsun, onu da istişhad yapması için büyüteceğim' sözü geldi aklıma.

Şehadet şuuru ile yetişmeyi, şehadet ruhlu nesiller yetiştirmeyi, şehadeti ölüm olarak değil koskoca bir hayat olarak görüp şahitler gibi yaşamayı Rabbim nasip etsin.

Özgür Kudüs'ün şafağında görüşmek dileğiyle...

MUÂYEDE

ELİF BURCU GÜRLER

Ve inşirah gelir...

Betonların arasından bir çiçek filizlenir.

Bir umut yeşerir ye'sin, imkansızlığın ırağında

O vakit bayram vaktidir.

Zorluklardaki kolaylığı gördüğün an,

Ramazandan ayrılıp bayrama kucak açtığın an,

Sultanı geride bırakıp affı umduğun an,

Ellerini Rabbine gösterip

Tevekkül ettiğin an,

11 ayın sultanına elveda deyip 11 aya hoş geldin dediğin an.

Anlara hapsolmayıp, bahara da kışa da teslim olduğun an...

Bilirsin ki, bayram vaktidir.

Ahirette bayramı umduğun an,

İmtihanların hikmetini anlayıp,

Eyvallah dediğin an.

Nefes almanın değil,

Yaşamının hürriyetini kavradığın an.

Gözünle değil, kalbinle görmeyi öğrendiğin an.

Nizamsız parçalara sövmeyi bırakıp,

Nizamlı şekilde dizdiğin an.
Parçaları küçümsemeyip, bütüne doğru yürüdüğün an.
Kusurlarını fark edip hayâ ile itiraf ettiğin an.
Zulmü (Bir şeyin olması gereken yerde olmaması) değil, adaleti seçtiğin an.
Küfrü (örtmek) değil
İslamı (teslimiyet ,barış) seçtiğin an.
Çok konuşmayı değil sükûtu seçtiğin an.
Bir yetimi mutlu edip, şefkatle başını okşadığın an.
Kaybolmayı değil kay"bulmayı" beklediğin an.
Razı olmayı değil,
Sabretmeyi (başkaldırı) seçtiğin an.
"Ya leyteni kuntu turaba"
(Nebe 40) değil,
"Selametle girin oraya"
(Kâf 34) sözüne mazhar olduğun an...
Ve inşirah gelir.
O vakit bayram vaktidir.
Kulun bu dünyanın beton duvarlarından sıyrılıp çiçek açmayı umduğu an...

HAYIRLISI MI OLSUN?

ASLI UÇAR

Neydi bir şeyin hayırlısının olması?

Ya da bir şeyin hayırlı olduğunu nereden anlardık?

Her konunun sonunda dilimize pelesenk olmuştu ya bu sözler.

Hayırlısı olsun...

Peki nedir bunun anlamı, hiç düşündük mü?

Alışkanlık olduğundan dolayı mı söyleriz sürekli?

Yoksa gerçekten hayırlısını istiyor muyuz kalpten?

Ya da isterken hayırlısını, her başımıza gelene (hoşumuza gitmese dahi) hayırlısı buymuş gözüyle

bakabiliyor muyuz?

Gerçekten Allah'ın bizi her zaman hayırlı olanla karşılayacağına gönülden teslim olduk mu?

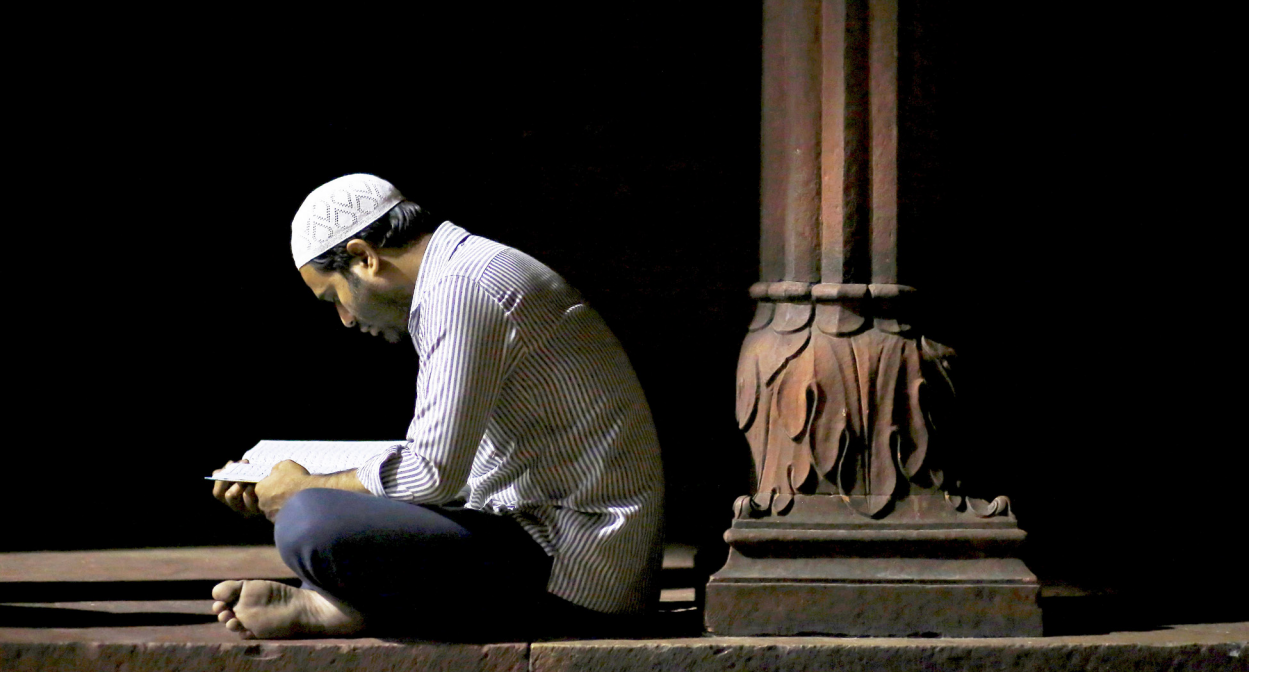
Hayırlısı olsun diye dua ederken, bu dua gerçekleştiğinde rıza gösterebiliyor muyuz?

Ve biz Allah'ın bize bahsettiği her şeyden razı mıyız gerçekten?

İSLAM'I DÜŞÜNMEK

NİSANUR DUMAN

İslam'ı Düşünmek kitabı, altı bölümden oluşmaktadır. Ön sözde ifade edildiği üzere kitap, İslam hakkında bilinen gerçekliğin aslında ne kadar bilinmediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Griffel, hem Müslümanların kendilerine hem de İslam'ı te-

rörizm ile bağdaştıranlara karşı kitabı ele almaktadır. Birinci bölümde Tolstoy'un Hacı Murat kitabındaki karakterden bahsetmektedir. Hacı Murat, İslami terör örgütü olan Müridizm hareketinin kurulmasına katkı sağlayan kişi olmaktadır. Griffel,

bu hareketin doğmasına sebep olan faktörün Rus yayılımcı politikası olduğunu belirtmektedir. Yazar, Tolstoy'un kitabındaki deve dikenini çiçeğinin oldukça güzel bir çiçek olmasının yanı sıra dikenleri uzun ve keskin yapıya sahip olmasını İslam'la

1 Frank Griffel. İslam'ı Düşünmek. çev. Mücahid Kaya (İstanbul: Albaraka),2021.

bağdaştırmış olup "Acaba İslam deve dikenidir mi?" sorusunu sormaktadır.

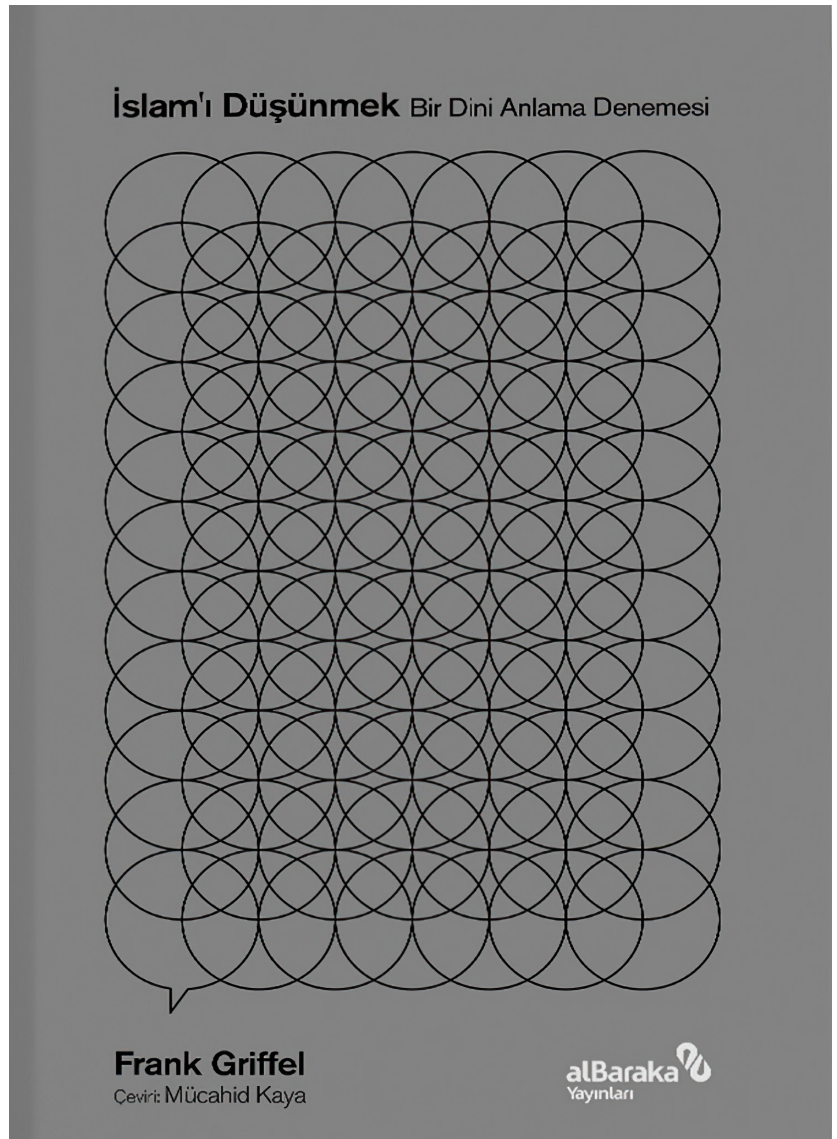
Kitabın ikinci bölümünde ise İslam'ın modernite ile nasıl yaklaştığına dair görüşler bulunmaktadır. Griffel'e göre, Modern Çağ'ın başlatıcısı konumunda olan Sanayi Devrimi, insanların hayatlarındaki birçok şeyi değiştirmiştir. Bu değişim ekonomik, siyasal ve kültürel değişimleri de beraberinde getirmektedir. Griffel, modernitenin beraberinde sömürgeciliği de getirdiğini belirtmiş olup Napolyon ve Mısır örneğini vermektedir. Bu işgal Mısır'ın kültürel hayatını çok büyük ölçüde değiştirmektedir. Yazar, modernitenin Müslüman ülkeleri ele geçirmesinin sebebi olarak Müslüman ülkelerin, Avrupa orduları tarafından ele geçirilmesi olarak belirtmektedir.

Kitabın üçüncü bölümü 'İslam kültüründe bir çöküş yaşandı mı?' sorusuyla devam etmektedir. 17.yüzyılda Osmanlı'nın askeri ve siyasal düşüşüyle beraber Avrupa'daki 'Aydınlanma'nın yaşanması Müslüman dünyayı etkilediği belirtilmekte-

dir. Bazı düşünürler ise bu düşüşün 12.yüzyılda meydana geldiğini düşüncesini ortaya atmaktadırlar. Yani bu düşüş İbn Rüşd'den sonra başlamaktadır. Birçok düşünürün ortak kararı da böyledir. Bir de bunların zıddına İslam düşüncesini 12.yüzyılda bitirmeyip Fahreddin Razi'nin, Nasiruddin Tusi'nin, Kemal-

paşazade'nin, Molla Sadra'nın düşüncesini kabul eden ve düşüşü belirlenmiş tarihte bitirmeyen düşünürler de mevcuttur.

Yazar son bölümde ilerlemecilik üzerine eleştirilerini ifade etmektedir. Griffel, ilerlemedeki eksikliğin ve her zaman ilerleme olması beklentisinin aşılması zor bir engel olarak belirtmektedir. Kitap, iler-

leme üzerine şu soruyu sormaktadır: "Başarı her daim ilerlemeyi de beraberinde mi getirmelidir?"

Batı'nın ilerlediği fikrine binaen Griffel, Batı felsefesinde bazı problemlerin çözülemez olduğu kabul edilmiştir. Bu problemlerden biri, Tanrının var olup olmadığı sorusunun çözülemezliği. Bu çözülemezliğe Kant, antinomi adını vermektedir. Kant bu çözülemezliğin sebebinin bu gibi problemlerin aklın sınırını aştığından dolayı olduğunu belirtmektedir. Sonuç olarak ilerleme de-

diğimiz kavram bu konuda işlevini yitirmiş görünmektedir.

Son bölümde ele alınan diğer bir konusu ise İslam'ın sürekli olarak Batı ile karşılaştırmalı olarak ele alınmasının arkasında sömürgecilik fikrinin olmasıdır. Yazar, gerçek İslam'ın anlaşılması için onun karşılaştırmalı ve kıyas içerisinde algılanmaması gerektiğini belirtmektedir.

Sonuç olarak yazar, İslam'a dair dini ilerleyişi ve gerileme düşüncelerimizin sömürgecilik faaliye-

ti olduğunu belirtmekte olup ancak bu sömürgecilik üzerine eleştirel bir tartışma yapılırsa İslam hakkında sağlıklı düşünebileceğimizi ifade etmektedir.

İslam'ı Düşünmek kitabının dili oldukça yalın ve sade bir yapıya sahiptir. Kitap, ön sözdeki amacı doğrultusunda konuyu ele alıp örneklerle incelemektedir. Kitabın daha ayrıntılı ve sağlam temeller üzerine inşa edilmesi eleştirilecek hususlardan biri olmaktadır.

Kuşkusuz, sonucun zafer olmasını dileriz,
fakat amaç zafer değildir. Amaç, Allah'ın rızasını kazanmaktır.
Onun rızasını kazanabilmişsem, görünürde yenilmiş de olsam
gerçekte galip sayılırım.

Rasim Özdenören

1940-2022

*Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine
başsağlığı diliyoruz.*

Ben Müslümanım ve Müslüman olarak kalmaya kararlıyım.

**Bu hayatımın sonuna kadar böyle devam edecek.
Çünkü İslam benim için iyi ve asil olmanın
en doğru ifadesidir.**

**Aliya
İzzetbegoviç**

8 Ağustos 1925 - 19 Ekim 2003